

SEVİNÇ GETİRİCİ HABER MARKOS (Tanrı'nın Mesih'i: İnsana Hizmet Sunan)

Önsöz

İ.S. 55-60 yıllarında Tanrı esiniyle Roma'da yazılan bu İncil parçasında onu yazanın adı geçmiyor. Genel olarak bu kişinin Markos diye tanınan Yuhanna olduğu bilinir (Habercilerin İşleri 12:25). Markos öğrenci Petros aracılığıyla Mesih başlısı oldu (I.Petros 5:13). Annesinin adı Meryem'di; ilk inanlılar dua etmek için onun evinde bir araya gelirdi (Habercilerin İşleri 12:12). Markos, Pavlos ve Barnabas'la birlikte ilk Haber Gezisi'ne katıldı (Habercilerin İşleri 12:25; 13:5).

Yazının birçok yerinde de görüldüğü gibi Markos, İsa'nın yaşamını ve işlerini belirgin güçle ve kesin yetkiyle hiç durmadan süren bir hizmet olarak belirtir. O'nun yetkisi öğretilerinde, cinleri çıkarmasında, günahları bağışlamasında görülür. Olaylar geliştikçe bağlıları İsa'yı daha iyi anlar, O'na direnenlerin düşmanlığı ise artar. Markos İsa'nın on yedi mucizesine değinerek, bunlara O'nun öğretilerinden daha da geniş çapta yer ayırır.

Bu yazı şöylece özetlenebilir:

- I. Hazırlayıcı olaylar 1:1-13
- II. Galile'de önceki hizmet 1:14-7:23
- III. Sur ve Sayda'yı ziyaret 7:24-30
- IV. Kuzey Galile'de hizmet ve öğreti 7:31-9:50
- V. Perea'daki hizmetin sonu, Yeruşalim'e yolculuk 10:1-52
- VI. İsa'nın çarmıha çakılışı ve dirilişiyile ilgili olaylar 11-16:8
- VII. Dirilen İsa'nın açıklanışı ve göklere yükselişi 16:9-20

KAMU HİZMETİNDEN ÖNCEKİ OLAYLAR

Yahya'nın Bildirisi 1:1-8

(Matta 3:1-12; Luka 3:1-18; Yuhanna 1:19-28)

1 [Tanrı Oğlu] İsa Mesih'e ilişkin Sevinç Getirici Haber'in^a başlangıcı. ²Yeşaya peygamberde yazılı olduğu gibi:

"İşte önünden habercimi gönderiyorum.

O senin yolunu hazırlayacaktır.

³Çölden güçlü bir ses yükseliyor:

'Rab'bin yolunu hazırlayın,

O'nun geçitlerini düzleyin."

⁴Vaftizci Yahya çöl ortasında belirdi; günahtan dönüp vaftiz edilme gereğini bildiriyordu. Günahların bağışlanmasıyla ilgiliydi bu. ⁵Tüm Yahudiye ülkesiyle Yeruşalim'de oturanların hepsi Yahya'ya koşuyor, günahlarını açıklayarak Ürdün Irmağı'nda onun eliyle vaftiz ediliyordu.^b

^a bkz. Matta 4:23

^b bkz. Matta 28:19

1:2 Malakya 3:1 **1:3** Yeşaya 40:3

⁶Yahya deve kılından bir giysi kuşanmıştı; belinde de deri bir kemer vardı. Çekirge ve yaban balıyla karnını doyuruyordu. ⁷“Benden sonra benden daha güçlü olan geliyor” diyerek sözü yayıyordu. “Ben eğilip O’nun çarıklarının bağlarını çözmeye bile yeterli değilim. ⁸Ben sizleri su ile vaftiz ettim. O sizi Kutsal Ruh’la vaftiz edecektir.”

İsa’nın Ürdün Irmağı’nda Vaftizi, Çölde Denenmesi 1:9-13

(Matta 3:13-4:1; Luka 3:21,22; 4:1-13)

⁹O sırada İsa, Galile bölgesinin Nasıra kentinden geldi ve Yahya’nın eliyle Ürdün Irmağı’nda vaftiz edildi. ¹⁰İsa sudan çıkar çıkmaz, göklerin yarıldığını ve Ruh’un güvercin gibi üzerine indiğini gördü. ¹¹Göklerden bir ses duyuldu:

“Sen benim sevgili Oğlum’sun;
Senden hoşnudum.”

¹²Ruh O’nu hemen çöle yöneltti. ¹³İsa kırk gün çölde kalarak şeytan tarafından denendi. Yabani hayvanlarla bir arada kaldı. Melekler O’na hizmet etti.

GALİLE’DE KAMU HİZMETİ

İsa Dört Balıkçıyı Öğrenciliğe Çağırıyor 1:14-20

(Matta 4:12-22; Luka 4:14,15; 5:1-11)

¹⁴Yahya’nın tutuklanmasından sonra İsa, Galile’ye gelip Tanrı’nın Sevinç Getirici Haber’ini yaydı.

¹⁵“**Vakit doldu, Tanrı’nın hükümraniği^a yaklaştı; günahattan dönün, Sevinç Getirici Haber’e iman edin**” diyordu.

¹⁶İsa, Galile Denizi’nin kıyılarında dolaşırken, Simon’la kardeşi Andreas’a rastladı. Denize ağ atıyorlardı; çünkü balıkçıydılar. ¹⁷İsa onlara, “**Ardım sıra gelin**” dedi. “**Sizi insan avcısı yapacağım.**”^b ¹⁸Onlar da hemen ağlarını bırakıp O’nun ardı sıra gittiler. ¹⁹Oradan biraz ileriye doğru gidince Zebedi’nin oğlu Yakup’la kardeşi Yuhanna’ya rastladı. Teknede ağları onarıyorlardı. ²⁰İsa hemen onları çağırırdı. Babaları Zebedi’yi yanındaki emekçilerle teknede bırakıp İsa’nın ardı sıra gittiler.

İsa Kötü Ruhunu Çıkartıyor 1:21-28

(Luka 4:31-37)

²¹Kafernahum’a vardılar. İsa Şabat^c günü dosdoğru sinagoga^d girdi, başladı. ²²Öğretisine şaşırıp kaldılar. Çünkü onlara yetki sahibi biri gibi öğretiyordu. Dinsel yorumculara benzemiyordu.

²³Sinagogta kötü ruha tutulmuş bir adam vardı. ²⁴“Bizden ne istiyorsun, Nasıralı İsa?” diye bağırdı. “Bizi mahvetmeye mi geldin? Senin kim olduğunu biliyorum: Tanrı’nın Kutsalı’sın.”

²⁵İsa onu payladı: “**Daha fazla konuşma; onun bedeninden çık!**”^e ²⁶Kötü ruh adamı sarstı, yüksek sesle haykırarak ondan çıktı. ²⁷Herkes şaşırıldı. “Bu nasıl iştir?” diyerek aralarında tartıştılar. “Yepyeni bir öğreti. Kötü ruhlara bile yetkiyle buyruk

^a bkz. Matta 3:2

^b bkz. Matta 4:19

^c bkz. Matta 12:1

^d bkz. Matta 4:23

veriyor. Onlar da buyruğuna uyuyor.”²⁸İsa'nın ünü hemen Galile çevresinde her yere yayıldı.

İsa Birçok Hastayı İyileştiriyor 1:29-34

(Matta 8:14-17; Luka 4:38-41)

²⁹İsa sinagogtan ayrılıp Yakup ve Yuhanna'yla birlikte dosdoğru Simon ile Andreas'ın evine gitti. ³⁰Simon'un kaynanası ateşler içinde hasta yatıyordu. Durumunu hemen İsa'ya bildirdiler. ³¹İsa yaklaşp kadını elinden tuttu ayağa kaldırdı. Kadının ateşi düştü, hem de onlara hizmet etti.

³²O akşam güneş battıktan sonra, bütün hastaları ve cine tutulmuşları O'na getirdiler. ³³Tüm kent halkı kapının önünde toplanmıştı. ³⁴İsa çeşitli rahatsızlıklar nedeniyle hastalık çeken birçok kişiyi sağlığa kavuşturdu; bir sürü cini çıkardı. Cinlere tek söz söyletmiyordu. Çünkü cinler O'nun kim olduğunu biliyorlardı.

İsa Tanrı Bildirisini Galile'de Yayıyor 1:35-39

(Luka 4:42-44)

³⁵Sabah çok erken, alaca karanlıkta kalkıp herkesten irak bir yere gitti ve orada dua etti. ³⁶Simon'la beraberindekiler O'nu izlediler. ³⁷Bulduklarında kendisine, “Herkes seni arıyor” dediler. ³⁸İsa, “**Başka yere gidelim**” dedi. “**Yakın kasabalara; oralarda da sözü yaymam gerek. Çünkü bunun için geldim.**” ³⁹Sinagoglarında sözü yayarak ve cinleri çıkararak tüm Galile bölgesini dolaştı.

İsa Cüzamlıyı Paklıyor 1:40-45

(Matta 8:1-4; Luka 5:12-16)

⁴⁰Bir cüzamlı İsa'ya yaklaştı. Diz çökerek, “Eğer istersen beni pak kılabilirsin” dedi. ⁴¹İsa acı duyarak elini uzattı, ona dokundu. “**İstiyorum, pak kılınasın**” dedi. ⁴²O anda adam cüzamından paklandı. ⁴³İsa onu kesinlikle uyararak hemen yanından gönderdi: ⁴⁴“**Kimseye bir şey söylemeyesin. Ama git, kendini rahibe^a göster. Pak kılındığına ilişkin onlara tanıklıkta bulunmak için Musa'nın buyurduğu sunuyu sun.**”

⁴⁵Ama adam koşup her şeyi yaymaya ve haberi bildirmeye koyuldu. Öyle ki, İsa artık bir kente açıkça giremez oldu. Kent dışında irak yerlerde kalıyordu. Her yönden koşarak O'na geliyorlardı.

İsa Günahları Bağışlıyor, İnmeliyi İyileştiriyor 2:1-12

(Matta 9:1-8; Luka 5:17-26)

2 Aradan birkaç gün geçtikten sonra İsa Kafarnahum'a dönünce O'nun evde olduğu duyuldu. ²Öylesi çok insan toplandı ki, eve sığamaz oldular. Kapının önünde bile durulacak yer kalmamıştı. İsa onlara sözü bildiriyordu. ³Dört kişi geldi; İsa'ya bir inmeliyi getirmişlerdi. ⁴Kalabalıktan ötürü kendisine yaklaşamadılar. Bunun üzerine İsa'nın bulunduğu yerin damını deldiler. Bu deliği genişletip inmeliyi yattığı döşekle birlikte aşağı indirdiler. ⁵İsa onların imanını görünce inmeliye, “**Oğul, günahların sana bağışlandı**” dedi.

^a bkz. Matta 8:4

1:44 Levililer 13:49; 14:2-32

⁶Dinsel yorumculardan bazıları orada oturuyor, derinden derine kafa yoruyorlardı: ⁷“Bu adam niçin böyle konuşuyor? Sövüyor. Tanrı’dan başka kim günahları bağışlayabilir ki?”

⁸O anda İsa onların neye kafa yorduklarını ruhunda bilerek, “Niçin bunlara kafa yorup duruyorsunuz?” dedi. ⁹“Hangisi daha kolaydır? İnmeliye, ‘Günahların sana bağışlandı’ demek mi yoksa, ‘Kalk, döşeğini kaldır ve yürü’ demek mi? ¹⁰Öyleyse, İnsanoğlu’nun^a yeryüzünde günahları bağışlamaya yetkili olduğunu bilmeniz gerekir..” Ardından İsa inmeliye döndü, ¹¹“Sana diyorum kalk, döşeğini kaldır ve evine git” dedi.

¹²Adam kalktı hemen döşeğini kaldırıp herkesin gözü önünde çıkıp gitti. Hepsisi de şaşırıp kaldı. Tanrı’yı yücelterek, “Böylesini hiç görmedik” dediler.

İsa Levi’yi Çağırıyor 2:13-17 (Matta 9:9-13; Luka 5:27-32)

¹³İsa yine deniz kıyısına gitti. Tüm topluluk O’na geliyor, O da onlara öğretiyordu. ¹⁴İsa bir yoldan geçerken, Alfeos oğlu Levi’nin gümrük yerinde oturduğunu gördü. O’na, “Ardım sıra gel” dedi. O da kalkıp İsa’nın ardı sıra gitti.

¹⁵İsa Levi’nin evinde sofraya oturdu. Gümrük vergisi toplayanlarla günahlılardan oluşan büyük bir topluluk İsa’yla ve öğrencileriyle birlikte sofradaydı. Çünkü O’nu izleyenlerin sayısı yüksekti. ¹⁶Ferisiler’in dinsel yorumcuları, O’nun günahlılar ve gümrük vergisi toplayanlarla birlikte yemek yediğini görünce, öğrencilerine sordular: “Niçin gümrük vergisi toplayanlarla ve günahlılarla birlikte yemek yiyor O?” ¹⁷İsa bunu duyunca onlara, “Sağlamlara değil, hastalara doktor gerekir” dedi. “Ben doğru kişileri değil, günahlıları çağırmaya geldim.”

Oruç Sorunu Aydınlatılıyor 2:18-22 (Matta 9:14-17; Luka 5:33-39)

¹⁸Yahya’nın öğrencileriyle Ferisiler oruç tutuyordu. Bazı kişiler İsa’ya yaklaşıp, “Neden Yahya’nın öğrencileriyle Ferisiler’in öğrencileri oruç tutuyor da senin öğrencilerin oruç tutmuyor?” diye sordu. ¹⁹İsa onları yanıtladı: “Güvey^b kendileriyle birlikteyken, yakınlarının oruç tutması beklenir mi? Güvey onlarla birlikte oldukça oruç tutamazlar. ²⁰Ama güveyin onlardan alınacağı günler gelecek; işte o zaman, o gün oruç tutacaklar.

²¹“Hiç kimse eski bir giysiye yeni bir kumaş parçası yamamaz. Çünkü yamarsa, yama tüm giysiyi parçalar –yeni parça eski kumaşı yırtar– ve daha beter bir yırtık oluşur. ²²Yine hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara koymaz. Bunu yaparlarsa şarap tulumları yırtar. Hem şarap telef olur, hem de tulumlar yırtılır. Hayır, yeni şarabı yeni tulumlara koyarlar.”

^a bkz. Matta 9:6

^b bkz. Matta 9:15

Tanrısal Saygı mı, Töresel Alışkı mı 2:23-28 (Matta 12:1-8; Luka 6:1-5)

²³İsa bir Şabat günü^a buğday tarlaları arasından geçiyordu. Öğrencileri yolda yürürken başakları koparıyorlardı. ²⁴Ferisiler İsa'ya, "Bak" dediler. "Niçin Şabat günü yasal olmayanı yapıyorlar?"

²⁵İsa yanıtladı: "Davut'la yanındakilerin karınları acıkıp yemeğe gereksinim duyduklarında ne yaptıklarını hiç okumadınız mı? ²⁶Abiatar'ın rahipliği döneminde nasıl Tanrı Evi'ne girip 'kutsal sunu ekmeklerini' yediğini. Oysa o ekmeği yemeye yalnız rahipler yetkili değil miydi? Üstelik Davut ekmeği yanındakilere de verdi."

²⁷İsa sözlerini şöyle sürdürdü: "Şabat günü insan yararına saptandı, insan Şabat günü yararına değil. ²⁸Bu durumda İnsanoğlu Şabat gününün de Rabbi'dir."

İsa'nın Saptadığı ve Duyurduğu Kural 3:1-6 (Matta 12:9-14; Luka 6:6-11)

3 İsa yine sinagoga girdi. Orada eli kupkuru kesilmiş bir adam vardı. ²Şabat günü adamı sağlığa kavuşturup kavuşturmayacağını görmek için gözlerini O'na diktiler. Amaçları O'nu suçlu çıkarmaktı. ³İsa eli kupkuru kesilmiş adama, "Buraya gel" dedi. ⁴Sonra onlara döndü: "Şabat günü iyilik yapmak mı, yoksa kötülük yapmak mı yasalır? Can kurtarmak mı, yoksa can almak mı?" Onlar tek söz söylemedi.

⁵İsa, öfkeyle onları tepeden tırnağa süzdükten sonra yüreklerinin katılığına üzülerek adama, "Elini uzat" dedi. O da uzattı; eli sapsağlam oldu.

⁶Ferisiler Herodesçiler'le^b birlikte hemen dışarı çıkıp İsa'yı ortadan kaldırmak için birbirleriyle danıştılar.

Deniz Kıyısındaki Topluluk 3:7-12 (Matta 12:15,16; Luka 6:17-19)

⁷İsa öğrencileriyle birlikte deniz kıyısına çekildi. Galile'den büyük bir topluluk O'nun ardı sıra gitti. Yahudiye'den, ⁸Yeruşalim'den, İdumea'dan, Ürdün'ün karşı yakasından, Sur ile Sayda yöresinden büyük topluluklar yapmakta olduğu işleri haber alarak O'na geldiler. ⁹İsa kalabalıkta ezilmemek için, öğrencilerine bir kayık hazırlamalarını buyurdu. ¹⁰Pek çok kişiyi sağlığa kavuşturdu. Öyle ki, hastalığı olan herkes O'na dokunabilmek için üzerine üşüşüyordu. ¹¹Kötü ruhlar O'nu görünce önünde yere düşüp, "Sen Tanrı'nın Oğlu'sun" diye bağırıyorlardı.

¹²İsa, kim olduğunu açıklamasınlar diye onları sert biçimde paylıyordu.

On İki Öğrencinin Seçilmesi 3:13-19 (Matta 10:1-4; Luka 6:12-16)

¹³İsa bir dağ yamacına çıktı^c. İsteddiği kişileri yanına çağırdı. Onlar da gittiler. ¹⁴Kendisiyle birlikte kalacak, sözü yaymaya gönderebileceği on iki kişi atadı. [Onları Haberciler diye adlandırdı.] ¹⁵Onlara cinleri kovma yetkisini verdi. ¹⁶[Atadığı on iki kişi şunlardır:] Petros diye adlandırdığı Simon, ¹⁷Zebedi'nin oğlu Yakup'la kardeşi

^a bkz. Matta 12:1

2:26 I.Samuel 21:1-6; Levililer 24:9

^b bkz. Matta 22:16

^c bkz. Matta 5:1

Yuhanna –onlara Gök Gürlemesi'nin Oğulları anlamına gelen Boanerges adını verdi– ¹⁸Andreas, Filippus, Bartolomeos, Matta, Tomas, Alfeos'un oğlu Yakup, Taddeos, Partizan^a Simon ¹⁹ve İsa'yı ele veren Yahuda İşkariyot.

Tanrı'nın Ruhü Aracılığıyla Cinleri Çıkarıyor 3:20-30 (Matta 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10)

²⁰İsa bundan sonra bir eve girdi. Yeniden toplanan kalabalık yüzünden yemek yemeye bile olanak bulamadılar. ²¹Yakınları bunu duyunca, O'nu bulmak için sokağa döküldü. Çünkü kendinden geçtiğini söylüyorlardı. ²²Yeruşalim'den gelen dinsel yorumcular da, "O'nu Beelzebul tutmuş" diyorlardı. "Cinlerin başkanı aracılığıyla cinleri çıkarıyor."

²³İsa onları yanına çağırdı, simgesel yoldan, "Şeytan şeytanı nasıl dışarı atabilir?" diye sordu. ²⁴"Kendi içinde ikiye bölünen bir krallık ayakta duramaz. ²⁵Kendi içinde ikiye bölünen bir ev de ayakta duramaz. ²⁶Şeytan da kendine karşı ayaklandı ve ikiye bölündüyse ayakta duramaz. Tam tersine, sonu gelmiştir. ²⁷Hiç kimse güçlü bir adamın evine girip mallarını yağma edemez. Ancak güçlü kişiyi bağlarsa ondan sonra evini yağma edebilir.

²⁸Doğrusu size derim ki, her tür günah ve ağızdan çıkan her sövgü ademoğullarına bağışlanacaktır. ²⁹Ama her kim Kutsal Ruh'a karşı söverse sonsuzluk boyunca bağışlanmayacaktır. O kişi sonsuzluk boyunca günah sorumluluğu altındadır." ³⁰Çünkü onlar İsa'da kötü ruh var diye söz etmekteydiler.

İsa'nın Annesiyle Kardeşleri 3:31-35 (Matta 12:46-50; Luka 8:19-21)

³¹İsa'nın annesiyle kardeşleri gelip dışarıda durdu. Adam gönderip İsa'yı çağırtilar. ³²Topluluk O'nun çevresinde oturmuştu. Gönderilenler, "Annenle kardeşlerin dışarıda seni soruyor" dedi.

³³İsa, "Annemle kardeşlerim kimdir?" diyerek konuştu. ³⁴Sonra çevresinde oturanlara göz gezdirdi. "İşte annemle kardeşlerim" dedi. ³⁵"Tanrı'nın isteğini kim uygularsa kardeşim, kız kardeşim, annem odur."

Ekinci Simgesi 4:1-9 (Matta 13:1-9; Luka 8:4-8)

4 İsa yine Galile Denizi kıyısında öğretmeye başladı. Çok büyük bir topluluk çevresini sarınca, O'nun denizde bir kayığa geçip oturması gerekti. Tüm topluluk deniz kıyısında toplanmıştı. ²İsa simgesel öykülerle onlara birçok konuyu öğretiyordu. Öğretişinde şunları anlatmaktaydı:

³"Dinleyin. Bir ekinci tohum ekmeye çıktı. ⁴O ekerken, tohumların kimi yolun kenarına düştü, kuşlar inip onu yedi. ⁵Başka bir tohum ise kayalık bir yere düştü. Orada bol toprak olmadığından hemen filizlendi. Çünkü toprağın derinliği yoktu. ⁶Güneş doğunca kavruldu, kökten yoksun olduğundan kuruyup gitti. ⁷Başka tohumsa dikenlerin arasına düştü, dikenler gelişip onu boğdu; ürün vermedi. ⁸Başkaları da verimli toprağa düştü, büyüyüp gelişti. Otuz kat, altmış kat, yüz kat ürün verdi."

⁹İsa konuşmasını, "İşitecek kulağı olan işitsin" diyerek sona erdirdi.

^a bkz. Matta 10:4

Simgelerden Çıkan Anlam 4:10-12 (Matta 13:10-17; Luka 8:9,10)

¹⁰Topluluk dağılınca, kendisiyle birlikte bulunanlar ve On İnkiler İsa'dan simgesel öykülerle ilgili bilgi istedi. ¹¹İsa onları yanıtladı: "Tanrı hükümrânlığının gizi sizlere sağlanmıştır. Ama onlara –dışta bulunanlara– her şey simgesel öykülerle açıklanır. ¹²Öyle ki,

"Ardı ardına görsünler ama kavramasınlar.
Ha bire dinlesinler ama anlamasınlar.
Olmaya ki, dönüp de bağışlansınlar."

Ekinci Simgesinin Anlamı 4:13-20 (Matta 13:18-23; Luka 8:11-15)

¹³İsa onlara, "Bu simgesel öyküyü anlamıyor musunuz?" dedi. "Öyleyse simgelerin tümünü nasıl anlayacaksınız? ¹⁴Ekinci Tanrı Sözü'nü eker. ¹⁵Yol kenarındakiler sözün ekildiği kişileri simgeler. Bunlar sözü duyar duymaz şeytan gelip kendilerine ekilen sözü taşır götürür. ¹⁶Kayalıklara ekilenler ise sözü işitir işitmez hemen sevinçle ona sarılanlardır. ¹⁷Ne var ki, kökleri olmadığından gelmeleriyle gitmeleri bir olur. Sonra Kutsal Söz konusunda acı ya da saldırıyla karşılaşınca hemen kösteklenirler.

¹⁸"Dikenler arasına ekilenlere gelince, bunlar sözü işitenlerdir. ¹⁹Ne var ki, dünya kaygıları, zenginliğin aldatıcılığı ve çeşitli istekler araya girerek sözü boğar ve söz verimsiz kalır. ²⁰Verimli toprağa ekilenler ise sözü duyup benimseyenlerdir. Otuz kat, altmış kat, yüz kat ürün verir."

Şamdanda Yanan Işık 4:21-25 (Matta 5:15; 10:26; Luka 8:16-18)

²¹İsa onlarla konuşmasını şöyle sürdürdü: "Odaya ışık getirildiğinde onu buğday ölçeğinin ya da yatağın altına mı koyarlar? Onun yeri şamdan değil midir? ²²Açıklanmayacak gizli kapaklı bir olgu yoktur. Ne de açığa çıkarılmayacak gözden gizli bir konu vardır. ²³İşitecek kulağı olan işitsin."

²⁴İsa, "İşittiğinize dikkat edin" dedi. "Hangi ölçüyle ölçerseniz aynı ölçüyle ölçüleceksiniz; hem üstüne de eklenecektir. ²⁵Çünkü kendisinde bulunana daha da çok verilecek, ama bir şeyi olmayandan elindeki bile alınacaktır."

Tanrı Hükümrânlığının Yayılması 4:26-29

²⁶İsa konuşmasını sürdürdü: "Tanrı'nın hükümrânlığı toprağa tohum eken bir adama benzer. ²⁷Gece yatar, gündüz kalkar. Tohum filiz sürer ve gelişir; adam bunun nasıl olduğunu anlamaz. ²⁸Toprak kendiliğinden ilkin uzun yaprağı, sonra başağı, sonra da başaktaki dolu taneyi yetiştirir. ²⁹Taneler olgunluğa erer ermez adam hemen orağı vurur. Çünkü biçim vakti gelmiştir."

4:12 Yeşaya 6:9,10

4:29 Yoel 3:13 4:32 Daniel 4:12,21; Hezekiel 17:23; 31:6

Tanrı Hükümranlığı Neye Benzer? 4:30-34

(Matta 13:31,32; Luka 13:18,19)

³⁰İsa, “Tanrı hükümranlığını neye benzetebiliriz, ya da ona hangi simgesel öyküyü uygulamamız gerekir?” dedi. ³¹“O bir hardal tohumuna benzer. Toprağa ekildiğinde yerdeki tüm tohumların en küçüğüdür. ³²Ama ekildikten sonra büyür ve ekinler içinde en büyüğü olur. İri iri dallar çıkarır. Öyle ki, göğün kuşları gölgesinde tüneyebilir.”

³³Bunlara benzer daha bir sürü simgesel öyküyle onlara kavrayabildikleri oranda Kutsal Söz’ü anlattı. ³⁴Simge kullanmadan bir şey anlatmazdı. Ama öğrencilerine özel olarak her şeyi açıklardı.

İsa Fırtınayı Durduruyor 4:35-41

(Matta 8:23-27; Luka 8:22-25)

³⁵Aynı gün akşam bastırınca İsa öğrencilerine, “Denizin karşı yakasına geçelim” dedi. ³⁶Topluluktan ayrıldılar. Öğrenciler İsa’nın içinde bulunduğu kayığa binip O’nunla birlikte açıldılar. Başka tekneler de O’nu izledi.

³⁷Hızla esen korkutucu bir bora çıktı, suları çalkaladı. Dalgalar tekneye öylesine bindirdi ki, tekne suyla dolmaya başladı. ³⁸İsa teknenin kıçındaydı, başını bir yastığa dayamış uyuyordu. Onu uyandırıp, “Öğretmen!” dediler. “Mahvolmamıza aldırıyor musun?”

³⁹İsa ayağa kalktı, rüzgârı payladı ve denize buyruk verdi: “Dur, dingin ol!” Sert rüzgâr dindi, ortalık sülman oldu. ⁴⁰İsa öğrencilerine, “Niçin korkuyorsunuz?” dedi. “Şu ana dek imanınız yok mu?”

⁴¹Öğrencileri büyük korku tuttu. Birbirlerine, “Kim bu acaba?” diyorlardı. “Rüzgâr da deniz de buyruğuna boyun eğiyor!”

İsa Yetkiyle Cinleri Kovuyor 5:1-20

(Matta 8:28; Luka 8:26-39)

5 Galile Denizi’nin karşı yakasına, Gerasiniler ülkesine vardılar. ²İsa tekneyi bırakıp kıyıya çıktı. Mezarların arasından fırlayan, kötü ruhla dolu bir adam O’nu karşıladı. ³Adam mezarların arasında yaşamaktaydı. Artık kimse onu bağlayamıyor, zincire bile vuramıyordu. ⁴Gerçi, çok kez prangaya vurulmuş, zincirlerle bağlanmıştı, ama zincirleri kırmış, prangayı parçalamıştı. Hiç kimse onu yönetim altına alamıyordu. ⁵Gece gündüz mezarlarda dağlarda çığlık çığığa bağırır, taşlarla kendisini yaralardı.

⁶Adam İsa’yı uzaktan görünce O’na tapındı. ⁷Ortalığı sarsan bir çığlık atarak, “Ey İsa yüce Tanrı’nın Oğlu, benden ne istiyorsun?” diye haykırdı. “Tanrı adına sana yalvarırım, bana işkence çektirme.” ⁸Çünkü İsa, “Kötü ruh, adamdan çık” demişti. ⁹İsa, “Adın ne?” diye sordu. O da, “Adım Lejyon’dur” dedi. “Çünkü biz çokluğuz.” ¹⁰Kendilerini o bölgenin dışına göndermemesi için İsa’ya çok yalvardı.

¹¹Orada, bayırda çok büyük bir domuz sürüsü otlamaktaydı. ¹²Kötü ruhlar İsa’ya, “Bizi domuzlara gönder de onların içine girelim” diye yalvardı. ¹³O da onlara izin verdi. Kötü ruhlar çıkıp domuzların içine girdi. Sürü uçurumdan aşağı denize uçtu. Yaklaşık iki bin domuz boğuldu.

¹⁴Domuz güdücüleri çil yavrusu gibi dağılıp kentte, kırsal alanlarda bunu anlattılar. Herkes olguyu görmeye koştı. ¹⁵İsa'nın yanına vardılar. Cine –Lejyon'a– tutulan adamı giyinmiş, akıllanmış, oracıkta oturur görünce korkuya kapıldılar. ¹⁶Gelişimin tanıkları, cine tutulan adamla ilgili olayı ve domuzların başına geleni halka anlattı. ¹⁷Ardından da İsa'ya bölgelerini bırakıp gitmesi için yalvarmaya koyuldular.

¹⁸İsa tekneye binerken, cine tutulmuş adam beraberinde gitmek için O'na yalvardı. ¹⁹Ama İsa ona engel oldu. **“Evine, seninkilere git”** dedi. **“Rab'bin senin için yaptıklarını ve sana acıdığını onlara anlat.”**

²⁰Bunun üzerine adam gitti ve İsa'nın kendisi için tüm yaptıklarını Dekapolis^a dolaylarında yaymaya başladı. Herkes şaşırıldı kaldı.

İmanla Sağlık Bulan Kadın, Ölümünden Diriltilen Kız 5:21-43

(Matta 9:18-26; Luka 8:40-56)

²¹İsa yeniden tekneyle karşı yakaya geçtiği zaman, çevresinde büyük bir kalabalık toplandı. İsa deniz kıyısında duruyordu. ²²Sinagog başkanlarından biri – Yairos adında bir adam– yaklaştı. İsa'yı görünce ayaklarına kapandı. ²³İçini dökerek O'na yalvardı: “Kızcağızım son nefesini vermek üzere. Ne olur gel, ellerini onun üstüne koy da iyi olsun, yaşasın.”

²⁴İsa onunla birlikte yola çıktı. Büyük bir halk topluluğu ardı sıra gidiyor, O'nu sıkıştırıyordu. ²⁵On iki yıldan beri bedeninden kan akan bir kadın yaklaştı. ²⁶Pek çok doktora başvurmaya karşın, çekmediği kalmamıştı. Varını yoğunu harcamış, ama yarar göreceğine büsbütün kötüleştmişti. ²⁷Kadın İsa için söylenenleri duymuştu. Topluluğun arasından varıp geriden İsa'nın giysisine değdi. ²⁸Çünkü yüreğinden, “Salt giysisine değsem, hastalığımdan kurtulacağım” diyordu.

²⁹O anda kanaması durdu. Kadın iyileştiğini bedeninden anladı. ³⁰İsa varlığından bir güç çıktığını hemen bildi. Topluluğun arasından geriye dönerek, **“Giysime kim dokundu?”** diye sordu.

³¹Öğrencileri, “Halkın seni sıkıştırdığını görmene karşın ‘Bana kim dokundu’ mu diyorsun?” dedi. ³²Ama İsa bunu yapanı görmek için çevresine bakıyordu.

³³Kadın bedeninde bütünleneni bildiğinden korka korka titreyerek geldi. İsa'nın önüne diz çöküp gerçeği O'na anlattı. ³⁴İsa, **“Kızım, imanın seni kurtardı, esenlikle git ve hastalığınan sağlık bul”** dedi.

³⁵İsa daha konuşuyordu ki, sinagog başkanının evinden adamlar gelip, “Kızın öldü” dediler. “Öğretmeni neden daha fazla yoruyorsun?” ³⁶Ama İsa söylenene aldırış etmeden sinagog başkanına, **“Korkma”** dedi. **“Yalnız iman et.”**

³⁷Petros, Yakup ve onun kardeşi Yuhanna'dan başka hiç kimsenin ardı sıra gelmesine izin vermedi. ³⁸Sinagog başkanının evine vardıklarında İsa gürültüyle karşılaştı. Toplananlar ağlıyor, çığlık çığlığa bağırişiyordu. ³⁹İsa içeri girince onlara, **“Niçin gürültü yapıyorsunuz, ağlıyorsunuz?”** dedi. **“Çocuk ölmedi. Uyuyor.”** ⁴⁰O'na alaylı alaylı güldüler.

İsa herkesi dışarı çıkardı. Çocuğun babasıyla annesini ve kendisiyle birlikte bulunan üç öğrenciyi yanına alıp çocuğun bulunduğu yere girdi. ⁴¹Çocuğun elinden tutarak ona, **“Talita kumi^b”** dedi. Bu, “Küçük kız sana söylüyorum, ayağa kalk” demektir. ⁴²Kız hemen ayağa kalkıp yürüdü. On iki yaşındaydı. Olanlar karşısında herkes kendinden geçti, şaşkınlıktan donakaldı. ⁴³İsa bu olayı hiç kimsenin bilmemesi için onlara kesin uyarıda bulundu. Sonra kıza yiyecek vermelerini buyurdu.

^a bkz. Matta 4:25

^b Aramice.

İsa Nasıra'da Yadsınıyor 6:1-6a (Matta 13:53-58; Luka 4:16-30)

6 İsa oradan ayrılıp kendi kentine^a geldi. Öğrencileri de O'nun ardı sıra gitti. ²Şabat günü olunca sinagogta öğretmeye başladı. İşitenlerin birçoğu şaşırıp kaldı. "Bu adam bütün bunları nereden sağladı?" diyorlardı. "O'na verilen bu bilgelik nedir? O'nun eliyle yapılan bu güçlü işler de ne? ³Şu marangoz değil mi O? Meryem'in oğlu. Yakup'un, Yoses'in, Yahuda'nın, Simon'un kardeşi. Kız kardeşleri burada, bizim aramızda yaşamıyor mu?" Böylece O'nun kişiliği konusunda takılıp kaldılar.

⁴İsa onlara, "Bir peygamber öz kentinden, yakınlarından ve evinden başka yerde aşağı görülmez" dedi.

⁵Orada hiçbir güçlü iş yapamadı. Yalnız birkaç hastanın üstüne ellerini koyup onları sağlığa kavuşturdu. ⁶Onların imansızlığına şaşıtı kaldı.

On İkiler Göreve Gönderiliyor 6:6b-13 (Matta 10:5-15; Luka 9:1-6)

İsa çevre kasabaları dolaşarak öğretiyordu.

⁷On İkiler'i yanına çağırıp onları ikişer ikişer gönderdi. Onlara kötü ruhlar üzerinde yetki verdi. ⁸Yolculuk için değnekten başka hiçbir şey –ne ekmek, ne torba, ne de kuşak arasında bakır para– almamalarını belirtti. ⁹Ayaklarına sandal giymelerini, ama iki kat giysi almamalarını söyledi. ¹⁰"Her nerede bir eve girerseniz, oradan ayrılıncaya dek o evde kalın" dedi. ¹¹"Herhangi bir yerde sizi kabul etmez, dediklerinize kulak asmazlarsa oradan çıkarken kendilerini uyarmak için ayaklarınızın altındaki tozu silkin."

¹²Öğrenciler gidip insanların günahtan dönmesi için sözü yaydılar. ¹³Bedenlerden bir sürü cin çıkardılar, birçok hastaya yağ sürüp sağlığa kavuşturdular.

Vaftizci Yahya Öldürülüyor 6:14-29 (Matta 14:1-12; Luka 9:7-9)

¹⁴Kral Herodes olayları haber aldı. Çünkü İsa'nın adı duyulmuştu. Bazıları, "Vaftizci Yahya ölümler arasından dirilmiş; bu yüzden onun aracılığıyla böyle güçlü eylemler yapılıyor" yolunda konuşuyordu. ¹⁵Kimisi de, "Bu İlyas'tır" diyordu. Başkaları ise, "Eski çağın peygamberleri gibi bir peygamberdir" diyordu.

¹⁶Ama Herodes bunları duyunca, "Başını kestiğim Yahya ölümlerden dirildi" dedi.

¹⁷Çünkü Herodes adamlar gönderip Yahya'yı tutuklamış, onu cezaevinde zincire vurmuştu. İşin gerisinde öz kardeşi Filippus'un karısı Herodya bulunuyordu. Çünkü Herodes onunla evlenmişti. ¹⁸Yahya Herodes'e, "Yengenle yaşamam doğru değil" diyordu^b.

¹⁹Herodya Yahya'ya diş biliyor onu öldürmeyi amaçlıyordu. Gelgelelim bunu başaramıyordu. ²⁰Çünkü Herodes Yahya'dan korkuyordu. Yahya'nın doğru, kutsal yaşamlı bir insan olduğunu bildiğinden onu koruyordu. Onun sözlerini duyduğu zaman kafası altüst oluyor, öte yandan da beğenerek kendisini dinliyordu.

^a Nasıra'ya

^b bkz. Matta 14:4

²¹En sonunda uygun zaman geldi. Herodes doğum gününde ileri gelenlere, komutanlara ve Galile'nin üst tabakasına bir şölen verdi. ²²Herodya'nın kızı içeri girip dans etti. Herodes'le sofrada oturan çağrılılar onu öylesi beğendi ki Kral kızı, "Dile benden ne dilersen; vereceğim" dedi, ²³"Benden her ne dilersen vereceğim, krallığımın yarısını bile" diyerek ant içti. ²⁴Kız annesine koşup, "Ne dileyeyim?" diye sordu. O da, "Vaftizci Yahya'nın başını" dedi.

²⁵Kız vakit yitirmeden koşup Kral'a dileğini açıkladı: "Hemen şimdi bir tepside Vaftizci Yahya'nın başını bana vermeni istiyorum."

²⁶Kral üzüntüyle çalkalandı. Ne var ki, andına ve çağrılılara karşı duyduğu sorumluluk yüzünden kızı verdiği sözü tutmamazlık edemedi. ²⁷Hemen bir cellat göndererek Yahya'nın başını getirmesini buyurdu. Cellat cezaevine gidip Yahya'nın başını uçurdu. ²⁸Kesik başı bir tepside getirip kızı uzattı, kız da annesine verdi. ²⁹Yahya'nın öğrencileri olayı duyunca gelip cesedi aldılar, bir mezara gömdüler.

İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor 6:30-44

(Matta 14:13-21; Luka 9:10-17; Yuhanna 6:1-14)

³⁰Haberciler İsa'nın yanına döndü. Ne yaptılar, ne öğretilerse tümünü O'na anlattılar. ³¹İsa onlara, "**Gelin, yalnız başınıza ıssız bir yere çekilin ve bir süre dinlenin**" dedi. Çünkü gelen giden çoktu ve yemek yemeye bile olanak bulamıyorlardı. ³²Böylece, topluluktan ayrılıp bir tekneye binerek ıssız bir yere gittiler.

³³Ama gittiklerini gören pek çok kişi onları tanıdı. Tüm kentlerden yaya olarak yola koyuldular; koşa koşa onlardan önce oraya ulaştılar. ³⁴İsa kıyıya çıkar çıkmaz büyük bir toplulukla karşılaştı. Onlara karşı yüreği acıyla doldu. Çünkü çobanı olmayan koyunlar gibiydiler. Onlara pek çok şey öğretmeye başladı.

³⁵Vakit ilerlemişti. Öğrencileri İsa'ya gelip, "Burası ıssız bir yer" dediler. "Vakit de ilerledi. ³⁶Bunları sal da çevredeki çiftliklere kasabalara gitsinler, kendilerine yiyecek satın alsınlar." ³⁷İsa, "**Siz onlara yiyecek verin**" diye yanıtladı. Öğrenciler, "Gidip iki yüz dinarlık^a ekmek mi satın alalım da onlara yedirelim?" dediler. ³⁸İsa, "**Kaç somun ekmeğiniz var?**" diye sordu. "**Gidin, bakın.**" Onlar da öğrenip, "Beş somun ekmekle iki balık var" dediler. ³⁹İsa herkes küme küme yeşil çayıra otursun diye buyruk verdi. ⁴⁰Yüzer, elişer kişilik topluluklar oluşturarak yere oturdular.

⁴¹İsa beş ekmekle iki balığı eline aldı. Gözlerini göğe kaldırıp onları kutsadı. Ekmekleri parçalayarak böldü, insanların önüne koysunlar diye öğrencilere verdi. İki balığı da tüm topluluğa dağıttı. ⁴²Herkes doyasıya yedi. ⁴³Artakalan ekmeklerle balıklardan on iki küfe dolusu topladılar. ⁴⁴Ekmek yiyenler beş bin erkekti.

İsa Su Üstünde Yürüyor 6:45-52

(Matta 14:22-33; Yuhanna 6:16-21)

⁴⁵Hemen olayın ardından kendisi topluluğu salıncaya dek, İsa öğrencilerine tekneye binip O'ndan önce karşı yakaya, Beytsayda'ya gitsinler diye buyruk verdi. ⁴⁶Onları saldıktan sonra dua etmek için dağa gitti. ⁴⁷Gece bastırıldığında tekne denizin ortasındaydı. Kendisiyse yapayalnız karadaydı. ⁴⁸İsa öğrencilerin kürek çekmekte zorlandıklarını görmüştü. Çünkü rüzgâr onlara karşı esiyordu. Sabah üçle altı arası, İsa denizin üzerinde yürüyerek onlara yaklaştı. Yanlarından geçmek istedi. ⁴⁹O'nun denizde yürüdüğüne tanık olunca, bunun bir görüntü olduğunu sanarak avaz avaz

^a bkz. Matta 18:28

bağırdılar. ⁵⁰Çünkü hepsi de O'nu görmüş ve yürekleri kalkmıştı. O zaman İsa onlarla konuştu. **“Yüreklerin”** dedi. **“Korkmayın, benim.”**

⁵¹Tekneye, onların yanına çıktı. Rüzgâr dindi. Öğrenciler şaşkınlıktan donakaldı. ⁵²Zaten ekmeklerle ilgili olaya da akıl erdirememişlerdi. Tersine, yürekleri katılaştı.

İsa Genesaret'te Hastaları İyi Ediyor 6:53-56

(Matta 14:34-36)

⁵³Denizi aşırıp Genesaret'te karaya ulaştılar, tekneyi bağladılar. ⁵⁴Onlar teknedeki çıkar çıkmaz halk İsa'yı tanıdı. ⁵⁵Bölgeyi baştanbaşa arayıp taradılar. İsa'nın nerede bulunduğunu öğrenip hastaları döşekleriyle oraya taşımaya başladılar. ⁵⁶Her gittiği yerde –kasabalarda, kentlerde, çiftliklerde– hastaları çarşı yerine yatırıyor, hiç değilse giysisinin saçak püskülüne dokunabilmek için kendisine yalvarıyorlardı. O'na dokunanların tümü hastalıktan kurtuldu.

Ataların Töresi Karşısında Tanrı'nın Yasası 7:1-13

(Matta 15:1-9)

7 Bu arada Yeruşalim'den gelen Ferisiler'le dinsel yorumcuların bazıları İsa'nın çevresinde toplandı. ²Öğrencilerinden bazılarının kirli, yani yıkanmamış ellerle yemek yediklerini görmüşlerdi. ³Çünkü Ferisiler ve tüm Yahudiler ataların töresine uyar, ellerini dikkatle yıkamadıkça yemek yemezler. ⁴Çarşıdan geldiklerinde de kendilerine su serpmeden yemek yemezler. Bu kapsamda, uydukları daha bir sürü gelenek vardır: Bardaklar, çanaklar, bakır kaplar hep suya daldırılmalı^a.

⁵Ferisiler'le dinsel yorumcular İsa'ya sordu: “Öğrencilerin neden ataların töresine aykırı davranıyor? Niçin kirli ellerle yemek yiyorlar?”

⁶İsa onları yanıtladı: **“Yeşaya siz ikiyüzlülere ilişkin tam yerinde peygamberlik etmiştir. Yazılı olduğu gibi:**

**‘Bu halk beni dudaklarıyla sayar,
Ama yürekleri benden ıraktır.’**

⁷**Bana boş yere tapınıyorlar,
Öğreti olarak insansal yönergeler öğretiyorlar.’**

⁸**“Siz Tanrı buyruğunu bırakıp insansal törelere bağlanıyorsunuz.”**

⁹İsa konuşmasını sürdürdü: **“Törenizi uygulayınız diye Tanrı buyruğunu ne de güzel çiğniyorsunuz! ¹⁰Bakın Musa ne buyurmuştur:**

‘Babana ve annene saygı göster.

Babaya ve anneye karşı kötü konuşan ölümle cezalandırılınsın.’

¹¹**“Oysa sizin dediğiniz şudur: ‘Her kim babasına ya da annesine, benden sana sağlanacak yarar gerçekte Kurban'dır –Tanrı'ya adanmış Armağan– derse, ¹²onun artık babasını ya da annesini saymaya zorunluluğu yoktur.’ ¹³Böylece, kuşaklara aktardığınız törenizle Tanrı Sözü'nü ortadan kaldırılıyorsunuz. Buna benzer daha bir sürü iş görmektesiniz.”**

^a bkz. Matta 15:2

İnsanı Kirleten Davranışlar 7:14-23 (Matta 15:10-20)

¹⁴İsa yine topluluğu yanına çağırıp, “Hepiniz beni dinleyin ve anlayın” dedi.
¹⁵“Dıştan insanın içine girip de onu kirletebilen hiçbir nesne yoktur. Tersine, içinden çıkan şeylerdir insanı kirleten.”^{16a} ¹⁷Topluluktan ayrılıp eve girince, öğrencileri kendisine simgenin neyi belirttiğini sordu. ¹⁸İsa onları yanıtladı: “Ötekiler gibi sizin de anlayışınız kıt mı? Anlamıyor musunuz ki insana dıştan giren hiçbir şey onu kirletemez. ¹⁹Çünkü bunlar onun yüreğine değil midesine girer, oradan da geçip dışarı gider.” Bu sözle her yiyeceği temiz kıldı.

²⁰İsa konuşmasını sürdürdü: “İnsanın içinden çıkan şey, işte budur insanı kirleten. ²¹Çünkü içerden, insan yüreğinden kötü tasarılar çıkar: Rasgele cinsel ilişki, hırsızlık, adam öldürme, ²²evlilik dışı cinsel bağlantı, açgözlülük, kurnazlık, düzenbazlık, soysuzluk, kıskançlık, sövüp sayma, kendini beğenme, akılsızlık. ²³Bu kötülüklerin tümü içerden kaynar ve insanı kirli kılar.”

GALİLE DIŞINA UZANAN HİZMET

Kenanlı Kadının Çarpıcı İmanı 7:24-30 (Matta 15:21-28)

²⁴İsa oradan kalkıp Sur dolaylarına gitti. Bir eve girdi; hiç kimsenin bunu bilmesini istemedi. Ama gizlenemedi. ²⁵Küçük kızını kötü ruh çarpmış bir kadın O'nun adını işitir işitmez varıp ayakları önüne kapandı. ²⁶Kadın Yunanlı'ydı^b; soyu Suriye Finikesi'ndendi. Kızının bedeninden cini çıkarması için İsa'ya yalvarmaya koyuldu. ²⁷İsa, “Bırak ilkin çocuklar doysun” dedi. “Çünkü çocukların ekmeğini alıp köpeklerle atmak doğru değildir.”

²⁸Kadın, “Evet, ya Rab” dedi. “Köpekler bile sofranın altında çocukların kırıntılarını yer.”^c

²⁹İsa kadına, “Bu sözden ötürü kızından cin çıktı; gidebilirsin” dedi. ³⁰Kadın evine gitti, kızı yatakta yatar buldu. Cin ondan çıkmıştı.

Sağır ve Peltek Dilli Adam Konuşuyor 7:31-37

³¹Bundan sonra Sur dolaylarından ayrılıp Sayda'dan geçti, Dekapolis dolaylarını^d aşarak Galile Denizi'ne geri döndü. ³²Sağır ve peltek dilli birini getirip üstüne elini koysun diye O'na yalvardılar. ³³İsa adamı topluluktan ayırıp bir kenara çekti, parmaklarını kulaklarına koydu ve tükürüp diline dokundu. ³⁴Gözlerini göğe kaldırıp içini çekti ve ona, “Effada” dedi. Bu, Aramice “Açıl” demektir.

³⁵O anda adamın kulakları açıldı, dili de çözüldü. Dosdoğru konuşmaya başladı. ³⁶İsa olayı kimseye anlatmamalarını öğütledi. Ama onları öğütlediği oranda olayı yaydılar. ³⁷Herkes sınırsız bir şaşkınlık içindeydi. “Her şeyi iyi etti” diyorlardı. “Sağırları bile duyar duruma getiriyor, dilsizleri de konuşturuyor.”

^a 16 [İşitecek kulağı olan işitsin.]

^b Sadece dili Yunanca olan bir Suriyeli

^c bkz. Matta 15:27

^d bkz. Matta 4:25

İsa Dört Bin Kişiyi Doyuruyor 8:1-10 (Matta 15:32-39)

8 O günlerde yeniden büyük bir topluluk oluşmuştu. Yiyecek hiçbir şeyleri yoktu. İsa öğrencilerini yanına çağırıp, **2**“Topluluk için içim parçalanıyor” dedi. **3**“İşte üç gündür yanımdalar ve yiyecek bir şeyleri yok. **3**Bu insanları aç acına evlerine salarsam, yolda düşüp bayılacaklar. Hem de bunlardan bir kesimi taa Iraklardan geldi.” **4**Öğrencileri, “Şu çöl yerde bunca insanı doyuracak ekmeği kim, nereden bulabilir ki?” dediler.

5İsa, **“Kaç ekmeğiniz var?”** diye sordu. “Yedi” dediler. **6**Topluluğa yere oturmalarını buyurdu. Yedi ekmeği aldı, teşekkür yükselttikten sonra parçaladı, topluluğa dağıtsınlar diye öğrencilere verdi. Onlar da halka dağıttı. **7**Bunun yanı sıra birkaç tane de küçük balıkları vardı. İsa balıkları da kutsayıp, **“Şimdi bunları topluluğa dağıtın”** dedi. **8**Doyasıya yediler. Artakalan parçalardansa yedi sepet dolusu topladılar. **9**Yiyenlerin sayısı dört bin kişi dolayındaydı. **10**İsa bunun ardından onları yerlerine saldı. Kendisi de hiç vakit yitirmeden öğrencileriyle birlikte tekneye binip Dalmanuta^a bölgesine gitti.

Belirti Meraklıları 8:11-13 (Matta 16:1-4)

11Ferisiler gelip İsa’yla tartışmaya başladı. O’nu denemek amacıyla gökten bir belirti göstermesini istediler. **12**İsa derin derin içini çekerek, **“Bu kuşak niçin belirti arar durur?”** dedi. **“Doğrusu size derim ki, bu kuşağa belirti verilmeyecektir.”** **13**Onları bırakıp tekneye bindi denizin karşı yakasına geçti.

Ferisiler’in ve Herodes’in Mayası 8:14-21 (Matta 16:5-12)

14Öğrenciler beraberlerinde ekmek getirmeyi unutmuştu. Yanlarında –teknenin içinde– bir somun ekmekten başka bir şey yoktu. **15**İsa onları uyararak, **“Gözünüzü açın”** dedi. **“Ferisiler’le Herodes’in mayasından sakının.”**

16Öğrenciler aralarında tartışıyor: “Ekmeğimiz olmadığından böyle diyor.” **17**İsa ne konuştuklarını biliyordu. **“Ekmeğimiz yok diye niçin tartışıyorsunuz?”** dedi. **“Düşünmüyor musunuz? Anlamıyor musunuz? Yüreğiniz öylesine katılaştı mı?”**

18“Gözleriniz varken görmüyor musunuz?”

“Kulaklarınız varken işitmiyor musunuz?”

“Anımsamıyor musunuz?” **19**Beş bin kişiye beş somun ekmeği parçalayıp dağıttığımı? Ekmek parçalarından kaç küfe dolusu topladığınızı?” Onlar, “On iki” diyerek karşılıklı bulundular.

20İsa yeniden sordu: **“Ya yedi somun ekmeği dört bin kişiye parçalayıp böldüğümü? Ekmek parçalarından kaç sepet dolusu topladığınızı?”** Onlar, “Yedi” diye yanıtladı. **21**İsa, **“Daha anlamıyor musunuz?”** diyerek kendilerini aydınlattı.

^a Galile Denizi kıyısında bir kasaba.

İsa Beytsayda'da Görmez Birini Işığa Kavuşturuyor 8: 22-26

²²Beytsayda'ya vardılar. İsa'ya gözü görmez bir adam getirip ona dokunsun diye yalvardılar. ²³İsa gözü görmez adamı elinden tutup kasabanın dışına çıkardı. Gözlerini tükürükle ıslattı, ellerini adamın üstüne koyup sordu: “Bir şey görüyor musun?”

²⁴Adam baktığında, “İnsanları görüyorum” dedi. “Ağaçlara benziyorlar, ama yürüyorlar!” ²⁵Bunun üzerine İsa ellerini onun gözlerine koydu. Adam dikkatle baktı ve ışığa kavuştu. Her şeyi açık seçik gördü. ²⁶İsa onu evine gönderirken, “Kasabaya uğrama” dedi.

Petros'un İsa'ya İlişkin Bildirisi 8:27-30

(Matta 16:13-20; Luka 9:18-21)

²⁷İsa öğrencileriyle birlikte Filippi Kayseriyesi kasabalarına gitti. Yolda giderken öğrencilerine, “İnsanlar benim kim olduğumu söylüyor?” diye sordu.

²⁸Onlar, “Kimi Vaftizci Yahya, kimi İlyas diyor, kimisi de peygamberlerden biridir yolunda söz ediyor” dediler.

²⁹İsa sordu: “Ya siz ne dersiniz? Sizce ben kimim?” Petros, “Sen Mesih'sin” diye yanıtladı. ³⁰Bunun üzerine İsa kendisine ilişkin hiç kimseye bir şey söylememeleri için onları öğütledi.

İsa Ölümünü ve Dirilişini Açıklıyor 8:31-38; 9:1

(Matta 16:21-28; Luka 9:22-27)

³¹Bundan sonra İsa, İnsanoğlu'nun çok işkence çekmesinin, İhtiyarlar'ca, başrahiplerce ve dinsel yorumcularca yadsınmasının, öldürülmesinin ve üç gün sonra dirilmesinin gerekli olduğunu öğrencilere öğretmeye koyuldu. ³²Bunu açıkça bildirdi. Petros O'nu bir yana çekip paylamaya başladı. ³³İsa öğrencilerine dönerek onlara baktı, Petros'u payladı: “Geri çekil ey şeytan! Çünkü Tanrı'yla ilgili konuları değil, insanlarla ilgili olanları düşünmektensin.”

³⁴Sonra öğrencilerle birlikte topluluğu yanına çağırıp, “Ardım sıra gelmek isteyen, kendini yadsın; haçını yüklensin,^a ardım sıra gelsin” dedi. ³⁵“Çünkü canını kurtarmak isteyen onu yitirecektir. Ama bana ve Sevinç Getirici Haber'e bağlılık nedeniyle her kim canını yitirse onu kurtaracaktır.”^b ³⁶İnsan tüm dünyayı kazanıp da canını zarara uğratırsa ne yararı olur? ³⁷Çünkü insan, canına karşılık ne ödeyebilir? ³⁸Her kim şu tanrıtanımaz, günahattan çekinmez kuşakta bana ve sözlerime bağlılıktan utanç duyarsa, İnsanoğlu da Babası'nın yüceliğinde kutsal meleklerle birlikte gelişinde o kişi yüzünden utanç duyacaktır.”

9 Sonra şunu ekledi: “Doğrusu size derim ki, burada duranlar arasında Tanrı hükümlerinin güçle gelişini görmeden önce ölümü tatmayacak olanlar vardır.”^c

^a bkz. Matta 10:38; 16:24

^b bkz. Matta 10:39; 16:25

^c bkz. Matta 16:28

İsa'nın Görünüşü Değişiyor 9:2-13

(Matta 17:1-13; Luka 9:28-36)

²Aradan altı gün geçince İsa Petros'u, Yakup'u ve Yuhanna'yı yanına aldı; onları öbürlerinden ayrı olarak yüksek bir dağa yöneltti. Gözleri önünde görünüşü değişti. ³Giyileri parıldan apak oldu. Yeryüzünde hiçbir arıtma ögesinin ağartamayacağı bir aklıktı bu. ⁴Derken İlyas'la Musa göründü onlara. İsa'yla görüşüyorlardı. ⁵Petros İsa'ya, "Ya Rabbi^a" dedi. "Burada bulunmamız ne iyi! Üç çadır kuralım: Biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a." ⁶Ne dediğini kendisi de bilmiyordu. Çünkü üçü de korku içindeydi.

⁷Derken bir bulut inip onlara gölge saldı. Buluttan bir ses geldi:

"Sevgili Oğlum budur,

O'nu dinleyin!"

⁸Öğrenciler bir çırpıda çevreye göz attı, ama bir tek İsa'dan başkasını göremediler beraberlerinde.

⁹Dağdan inerlerken, İnsanoğlu ölümler arasından dirilinceye dek gördüklerini hiç kimseye anlatmamaları için İsa onları uyardı. ¹⁰Öğrenciler bu öğüdü tuttu; ölümlerden dirilmenin de ne anlama gelebileceğini aralarında tartıştılar. ¹¹İsa'ya bir soru sordular: "Dinsel yorumcular acaba niçin ilkin İlyas'ın gelmesi gerekir, diyorlar?" ¹²İsa, "Evet" dedi. "İlkin İlyas gelir ve her şeyi düzene koyar. Ama neden İnsanoğlu'na ilişkin çok işkence çekecek ve aşağı görülecek diye yazılmıştır? ¹³Gerçi İlyas gelmiş bulunuyor. Ama size derim ki, kendisine ilişkin yazılmış olduğu gibi, ona gönüllerinin dilediğini yaptılar.^b"

İsa Cine Tutulmuş Çocuğu İyi Ediyor 9:14-29

(Matta 17:14-18; Luka 9:37-43a)

¹⁴Öğrencilerin yanına döndüklerinde, onların çevresini büyük bir topluluğun sardığını ve dinsel yorumcuların onlarla tartıştığını gördüler.

¹⁵Orada toplananların tümü İsa'yı görünce şaşkınlığa düştü, koşup O'nu karşıladılar. ¹⁶İsa onlara, "Aranızda ne tartışıyorsunuz?" diye sordu.

¹⁷Topluluk arasından bir adam O'nu yanıtladı: "Öğretmen, içinde dilsiz bir ruh bulunan oğlum sana getirdim. ¹⁸Onu nerede tutarsa yere atıyor. Çocuğun ağzı köpükleniyor, dişlerini gıcırdatıyor, kaskatı kesiliyor. Öğrencilerinden onu çıkarmalarını diledim, ama güçleri yetmedi."

¹⁹İsa, "Ey imansız kuşak!" dedi. "Daha ne kadar sizlerle kalacağım? Daha ne kadar sizlere katlanacağım? Onu bana getirin." ²⁰Çocuğu İsa'ya getirdiler. Kötü ruh O'nu görür görmez çocuğu sarstı. Çocuk yere düştü, ağzı köpüklenerek debelendi. ²¹İsa çocuğun babasına sordu: "Ne zamandan beri ona bu hal geldi?" Baba, "Çocukluğundan beri" diye yanıtladı. ²²"Kötü ruh onu yok etmek için pek çok kez ateşe de attı suya da. Ama eğer bir şey yapabilirsen bize acı ve yardım et."

²³İsa onu yanıtladı: "Bir şey yapabilirsen mi? İman edene her şey olanaklıdır."

²⁴Çocuğun babası o anda bağırdı: "İman ediyorum; yetersiz imanına yardım et!"

²⁵Topluluğun üşüşüğünü gören İsa, kötü ruhu payladı: "Dilsiz ve sağır ruh, sana buyuruyorum; çocuktan çık ve bir daha ona girme!"

^a Öğretmen

^b bkz. Matta 17:12

9:12 Malakya 4:5,6

²⁶Ruh çığlık atarak ve çocuğu zorlu zorlu sarsarak çıktı. ocuk lü gibi oldu. Çoğunluk, “ldü” diyordu. ²⁷Ama İsa onu elinden tutup kaldırdı. ocuk ayağa kalktı.

²⁸İsa eve girince öğrencileri özel olarak kendisine sordu: “Biz niçin onu ıkaramadık?”

²⁹İsa, “**Bu tür kötü ruh duadan^a başka hiçbir yolla çıkmaz**” diye yanıtladı.

İsa ölümünü ve Dirilişini Yeniden Açıklıyor 9:30-32

(Matta 17:22,23; Luka 9:43b-45)

³⁰Oradan ayrılıp Galile’yi aştılar. İsa kimsenin bunu bilmesini istemiyordu.

³¹nk öğrencilerine ğretmekteydi. Onlara, “**İnsanoğlu insanların eline teslim edilecek; O’nu öldürecekler, ama öldürüldükten  gün sonra dirilecek**” dedi.

³²Ne var ki, bu sözü anlamadılar. O’na sormaya da çekindiler.

En stn Kimdir? 9:33-37

(Matta 18:1-5; Luka 9:46-48)

³³Kafernahum’a vardılar. İsa eve girince öğrencilere sordu: “**Neydi yolda tartıştığınız?**” ³⁴Sustular. Çünkü yolda giderken, ilerinde kimin en üstün olduğunu tartışmışlardı. ³⁵İsa oturunca On İkiler’i çağırıp, “**En stn olmak isteyen, hepinizin arasında sonuncu ve hepinizin hizmet grcs olsun**” dedi. ³⁶Sonra bir çocuğu elinden tutup ortalarında durdurdu. ocuğu kolları arasına alarak kendilerine, ³⁷“**Kim bu çocuklardan birini benim adıma kabul ederse beni kabul eder**” dedi. “**Ve kim beni kabul ederse beni değil, ama beni göndereni kabul eder.**”

Bize Karşı Olmayan Bizden Yanadır 9:38-41

(Luka 9:49,50)

³⁸Yuhanna İsa’ya, “ğretmen!” dedi. “Bir adama rastladık. Adınla cinleri çıkarıyordu. Onu engelledik. Çünkü bizlerle gelmiyor.”

³⁹İsa, “**Ona engel olmayın**” dedi. “**nk hiç kimse adımla güçlü bir iş yapıp da hemen ardından beni ktleyemez.** ⁴⁰nk bize karşı olmayan bizden yanadır. ⁴¹Dođrusu size derim ki, Mesih bağlısı olduğunuz için her kim benim adımla sizlere bir bardak su iirirse, karşılığını hiç yitirmeyecektir.”

Suça Sürükleme Eylemi 9:42-50

(Matta 5:29,30; 18:6-9; Luka 17:1,2)

⁴²“**Bana iman eden şu kklerden birini kim suça srklersen, boynuna iri bir değirmen taşı bağlanıp denize atılması kendisi için daha iyidir.** ⁴³Eđer elin seni suça srklyorsa onu kes! Yaşama kolsuz girmen iki kol sahibi olarak cehenneme, hiç sönmeyen ateşe gitmeden daha iyidir. ^{44b} ⁴⁵Eđer ayağın seni suça srklyorsa onu kes! Yaşama ayaksız girmen iki ayak sahibi olarak cehenneme atılmadan daha iyidir. ^{46c} ⁴⁷Eđer gzn seni suça srklyorsa onu oy! Tanrı’nın hükümranlığına tek

^a [ve oruçtan]

^b **44**, [Orada onları yiyen kurt lmez ve ateş sönmez.]

^c **46** [Orada onları yiyen kurt lmez ve ateş sönmez.]

gözle girmen, iki göz sahibi olarak cehenneme atılmadan daha iyidir. ⁴⁸Orada ‘onları yiyen kurt ölmez ve ateş sönmez.’

⁴⁹“Çünkü herkes ateşle tuzlanacaktır. ⁵⁰Tuz iyi bir şeydir. Ama tuz tuzluluğunu yitirirse bir daha neyle ona tuz tadı verilebilir? Kendinizde tuz olsun ve birbirinizle barış içinde yaşayın.”*

Boşanma Sorunu 10:1-12 (Matta 19:1-12; Luka 16:18)

10 İsa oradan ayrılıp Yahudiye bölgesine ve Ürdün Irmağı'nın karşı yakasına gitti. Topluluklar yine çevresine üşüştü. İsa her zaman olduğu gibi yine onlara öğretiyordu. ²Bazı Ferisiler yaklaşıp O'nu sözle tuzağa düşürmeye çalıştı. “Bir adamın karısını boşaması yasal mıdır?” diye sordular. ³İsa, “Musa size ne buyuruyor?” dedi. ⁴Onlar, “Erkeğin kadına boşanma kâğıdı verip onu salmasına izin verdi” dediler.

⁵İsa, “Siz katı yürekli olduğunuz için Musa bu buyruğu yazdı” dedi. ⁶“Ne var ki, yaratılışın başlangıcında Yaratan onları erkek ve dişi olarak yarattı.

⁷Bu nedenle, insan babayı ve anneyi bırakıp karısına bağlanacak,

⁸iki bir tek beden olacak.’ “Öyle ki, bundan böyle iki ayrı kişi değil, ama bir tek bedendirler. ⁹Onun için Tanrı'nın birleştirdiğini insan ayırmasın.”

¹⁰Eve varınca öğrenciler bu sorun üzerinde O'na yine sordular. ¹¹İsa şunu açıkladı: “Karısını boşayıp bir başkasıyla evlenen, ona karşı cinsel yolsuzluk işler.

¹²Kadın da kocasını boşayıp bir başkasıyla evlenirse cinsel yolsuzluk yapar.”

İsa Küçük Çocukları Kutsuyor 10:13-16 (Matta 19:13-15; Luka 18:15-17)

¹³İsa'nın yanına, dokunsun diye küçük çocuklar getirdiler. Ama öğrenciler getirenleri payladı. ¹⁴İsa bunu görünce kızarak, “Çocukları bırakın bana gelsinler” dedi. “Onlara engel olmayın. Çünkü Tanrı hükümrânlığı böylelerindir. ¹⁵Doğrusu size derim ki, Tanrı hükümrânlığını bir çocuk gibi kabul etmeyen, ona hiç giremez.”

¹⁶Sonra çocukları kolları arasına alıp ellerini üstlerine koydu ve onları bollukla kutsadı.

Sonsuz Yaşam Arayan Varlıklı Genç 10:17-31 (Matta 19:16-30; Luka 18:18-30)

¹⁷İsa giderken biri koşup O'nun önünde diz çöktü ve, “İyi Öğretmen, sonsuz yaşamı miras almak için ne yapmalıyım?” diye sordu.

¹⁸İsa ona, “Neden bana iyi diyorsun?” dedi. “Tanrı'dan başka hiç kimse iyi değildir. ¹⁹Buyrukları bilirsin:

“Adam öldürmeyeceksin.

Evlilik dışı cinsel bağlantıya girmeyeceksin,

Çalmayacaksın,

Yalan yere tanıklık etmeyeceksin,

Kimsenin hakkını yemeyeceksin,

Babana ve annene saygı göstereceksin.”

²⁰Adam, “Öğretmen, bunların tümünü gençliğimden bu yana tuttum” diye yanıtladı. ²¹İsa ona bakınca araştırmacıya sevgi duydu. **“Geride kaldığın tek sorun var” dedi. “Git varını yoğunu sat, yoksullara dağıt. Böylelikle gökte varlığın olacaktır. Sonra da ardım sıra gel.”**

²²Bu sözü duyunca adamın benzi attı, üzüntü içinde kalarak ayrıldı. Çünkü malı mülkü pek çoktu.

²³İsa çevreye bakıp öğrencilerine, **“Parası bol kişilerin Tanrı hükümrانlığına girmesi ne denli güçtür!”** dedi. ²⁴O’nun bu sözleri öğrencileri şaşırttı. Ama İsa yine, **“Çocuklar”** dedi. **“Ne güç iştir Tanrı hükümrانlığına girmek! ²⁵Devenin iğne deliğinden geçmesi zengin kişinin Tanrı hükümrانlığına girmesinden daha kolaydır.”** ²⁶Öğrencileri çok büyük şaşkınlık tuttu. Birbirlerine, **“Öyleyse kim kurtulabilir?”** diye sordular. ²⁷İsa onların gözlerine bakarak, **“İnsanların görüşüyle bu olanaksızdır”** dedi. **“Ama Tanrı önünde değil. Çünkü Tanrı önünde her şey olanaklıdır.”**

²⁸Petros söze atılıp O’na, “Peki” dedi, “Biz her şeyi bırakıp senin ardın sıra geldik.”

²⁹İsa onlara, **“Doğrusu size derim ki”** dedi, **“Benim için ve Sevinç Getirici Haber için evini, erkek kardeş ve kız kardeşlerini, annesini babasını, çocuklarını, çiftliklerini bırakan hiç kimse yoktur ki, ³⁰şimdi bu dönemde yüz katını –evler, erkek kardeş ve kız kardeşler, anneler, çocuklar, çiftlikler– almasın. Bunların yanı sıra saldırılar da olacak, ama gelecek çağda sonsuz yaşamı alacak o.**

³¹“Öte yandan, ilk sıradaki niceler son sırada kalacak ve son sıradakiler ilk sıraya geçecek.”

İsa Ölümünü ve Dirilişini Üçüncü Kez Bildiriyor 9:32-34

(Matta 20:17-19; Luka 18:31-34)

³²Yeruşalim’e çıkan yoldaydılar. İsa önlerinden gidiyordu. Öğrenciler şaşkına dönmüşlerdi. Geriden gelenleri de korku almıştı. İsa On İkiler’i yine bir yana çekip, kendisine olacakları onlara anlatmaya başladı. ³³“Bakın” dedi. **“Yeruşalim’e çıkıyoruz. İnsanoğlu başrahiplerin ve dinsel yorumcuların eline teslim edilecek. Kendisini ölümlle yargılayacaklar, ulusların eline teslim edecekler. ³⁴O’nunla alay edecek, yüzüne tükürecek, kamçılacak, sonra da öldürecekler. Ama üç gün geçince dirilecek.”**

Kayırcılık Özleyen Öğrencilere Öğüt 9:35-45

(Matta 20:20-28)

³⁵Bunun üzerine, Zebedi oğulları –Yakup’la Yuhanna– İsa’ya yaklaşp, “Öğretmen!” dediler. “Senden her ne dilersek yapmanı istiyoruz.” ³⁶O da onlara, **“Ne yapmamı istiyorsunuz?”** diye sordu. ³⁷Onlarsa, “Bizlere bağışla da yüceliğinin çağında birimiz sağında öbürümüz solunda oturalım” diye yanıtladılar kendisini.

³⁸İsa onlara, **“Ne dilediğinizi bilmiyorsunuz”** dedi. **“İçeceğim bardaktan içebilir misiniz siz? Üstelik vaftiz edileceğim vaftizle vaftiz edilebilir misiniz?”***

³⁹“Bunları yapabiliriz” dediler. İsa, **“İçeceğim bardaktan içeceksiniz ve vaftiz edileceğim vaftizle vaftiz edileceksiniz”** dedi. ⁴⁰“Ne var ki, sağımda ve solumda oturabilme yetkisini vermek bana düşen iş değildir. Bu ancak kendilerine sağlananlar içindir.”

⁴¹On öğrenci bunları işitince Yakup'la Yuhanna'ya karşı öfkelenmeye başladılar.

⁴²İsa onları yanına çağırıp, **"Bilirsiniz ki"** dedi, **"Uluslara baş sayılanlar onlara egemen kesilirler ve onların üzerindkiler tüm yetkilerini onlara uygularlar.** ⁴³Ama sizin aranızda durum böyle olmayacak. Tersine, aranızda üstün olmak isteyen, sizlere hizmet etmekle yükümlüdür. ⁴⁴Aranızda her kim birinci olmak istiyorsa herkesin uşağı olmakla yükümlüdür. ⁴⁵Çünkü İnsanoğlu da hizmet edilmek için gelmedi. Tam tersine, hizmet etmeye ve canını çokluk yararına kurtulmalık olarak vermeye geldi."

İsa Görmez Dilenciği Görüme Kavuşturuyor 10:46-52

(Matta 20:29-34; Luka 18:35-43)

⁴⁶Yeriha kentine geldiler. İsa, öğrencileri ve çevresinde büyük bir toplulukla kentten ayrılırken, gözleri görmez bir dilenci olan Timeos oğlu Bar Timeos yol kenarında oturmaktaydı. ⁴⁷Nasıralı İsa'nın geçtiğini duyunca yüksek sesle bağırmağa başladı: "Ya İsa Davut Oğlu, bana acı!"

⁴⁸Birçok kişi bağırmağı kessin diye onu payladı. Ama o sesini büsbütün yükseltti: "Ya Davut Oğlu, bana acı!"

⁴⁹İsa duraklayıp, **"Onu buraya çağırın"** dedi. Gözleri görmeyen adama seslendiler: "Gözün aydın. Ayağa kalk, seni çağırıyor."

⁵⁰Adam sırtındaki paltoyu atıp yerinden sıçradı, İsa'ya seğırtti.

⁵¹İsa ona sordu: **"Sana ne yapmamı istiyorsun?"** Gözleri görmeyen adam, "Ya öğretmen, yeniden göreyim" diye yanıtladı.

⁵²İsa, **"Git, imanını seni kurtardı"** dedi. Adam o anda yeniden gördü ve yol boyu O'nun ardı sıra gitti.

YERUŞALİM'İ KAPSAYAN HİZMET

Yeruşalim'e Görkemli Giriş 11:1-11

(Matta 21:1-11; Luka 19:28-40; Yuhanna 12:12-19)

11 Yeruşalim'e yaklaştıklarında Zeytinlik Dağı'nda Beytfaci ile Beytanya'ya ulaştılar. İsa iki öğrencisini gönderdi. ²**"Karşınızdaki köye gidin"** diye buyurdu, **"Oraya varır varmaz bağlı duran bir sıpa göreceksiniz. Şimdiye dek kimse binmemiştir ona. Onu çözüp getirin.** ³Eğer biri size, 'Niçin yapıyorsunuz bunu?' diye sorarsa, **"Bu Rab için gereklidir, hiç gecikmeden onu yine buraya gönderecek' deyin."** ⁴Öğrenciler gidip ön kapının açıldığı sokağın ağzında bağlı bir sıpa buldular. Onu çözüyorlardı ki, ⁵orada duran bazı kişiler, "Sıpayı çözüp de ne yapacaksınız?" diye sordular. ⁶Öğrenciler İsa'nın salık verdiği biçimde onları yanıtladılar. Adamlar da onları bıraktı.

⁷Sıpayı İsa'ya getirdiler. Hayvanın üstüne kendi giysilerini koydular. İsa bindi.

⁸Birçok kişi giysilerini yolun üstüne serdi. Bazıları da tarlalardan kestikleri fundaları yola dizdiler. ⁹Önde yürüyenler de geriden gelenler de bağırıyordu:

"Osanna^a!"

Rab'bin adıyla gelen kutludur.

^a bkz. Matta 21:9

¹⁰Atamız Davut'un gelen hükümranlığı kutludur.

En yücelerde Osanna!"

¹¹İsa Yerus alim'e girdi, tapınaĝa gitti. Her Şeyi gözden geçirdi. Akşam vakti olduĝundan, On İnkiler'le birlikte Beytanya'ya gitti.

Yargılanan İncir Aĝacı 11:12-14

(Matta 21:18,19)

¹²Ertesi gün, Beytanya'dan dönerlerken İsa acıktı. ¹³Irakta yaprak açmıŐ bir incir aĝacı gördü. Belki incir bulunur diye ona yaklaştı. Aĝaca vardığında yapraklardan başka bir Şey bulamadı.  nk  incir mevsimi deĝildi. ¹⁴Aĝaca, "**Bundan böyle hiç kimse senden incir yiyemesin**" dedi.  ĝrencileri bu sözü duydu.

İsa Tapınağı Arıtıyor 11:15-19

(Matta 21:12-17; Luka 19:45-48; Yuhanna 2:13-22)

¹⁵Yerus alim'e vardılar. İsa tapınaĝa girdi. Tapınakta alıŐveriŐle uĝraŐanları dışarı atmaya başladı. Para deĝiŐtirenlerin masalarını, güvercin satıcılarının koltuklarını altüst etti. ¹⁶Hi  kimsenin tapınaktan bir Şey geçirmesine izin vermedi. ¹⁷Onlara  ĝreterek, "**Kutsal Kitap'ta yazılmamıŐ mıdır?**" diye sordu.

"Evime tüm ulusları kapsayan dua evi denecektir.

Ama siz onu eşkiya yatağı yaptınız."

¹⁸BaŐrahiplerle dinsel yorumcular bu sözleri duyunca, O'nu yok etmenin yollarını aramaya başladılar. O'ndan korkuyorlardı.  nk  tüm topluluk O'nun  ĝretisine ŐaŐıyordu. ¹⁹AkŐam bastırınca kentten ayrıldılar.

İncir Aĝacının Betimlediğı Gerçek 11:20-25

(Matta 21:20-22)

²⁰Sabahleyin yoldan geçerken incir aĝacının kökten kuruduĝunu gördüler.

²¹Petros olanları anımsayarak İsa'ya, "Bak Rabbi" dedi. "Lanetlediğın incir aĝacı kurudu."

²²İsa onlara "**Tanrı'ya imanınız olsun**" dedi. ²³"Doĝrusu size derim ki her kim Şu daĝa, 'Yerinden kalk, denize atıl' dese –yüreğinde de kuŐkuya düŐmezse ve söylediğı her Őeyin olacağına iman etse– dileğı yerine gelecektir. ²⁴Bu nedenle size diyorum ki, üzerinde dua ettiğıniz ve dilediğıniz her Şeyi aldığıniza iman edin. Dileğıniz yerine gelecektir. ²⁵Duaya durduğunuzda, herhangi birine karşı bir Őeyiniz varsa onu baĝıŐlayın ki göklerdeki Babanız da su larınıza sizlere baĝıŐlasın." ^{26a}

İsa'nın Yetkisine İlişkin Soru 11:27-33

(Matta 21:23-27; Luka 20:1-8)

²⁷Yeniden Yerus alim'e geldiler. İsa tapınakta dolaşırken başrahipler, dinsel yorumcular ve İhtiyarlar O'na yaklaştı. ²⁸"Bu işleri hangi yetkiye dayanarak yapıyorsun?" diye sordular. "Bunları yapma yetkisini sana veren kim?"

^a **26** [Ama eĝer siz baĝıŐlamazsanız göklerdeki Babanız da su larınızı baĝıŐlamayacaktır.] **11:17** Yeşaya 56:7; Yeremya 7:11

²⁹İsa, “Ben size bir soru sorayım” dedi. “Eğer sorumu yanıtlarsanız, ben de size bu işleri hangi yetkiyle yaptığımı söyleyeceğim. ³⁰Yahya'nın vaftiz etme yetkisi nereden geldi? Tanrı'dan mı, yoksa insanlardan mı? Bana yanıt verin.”

³¹Aralarında tartışmaya koyuldular: “Eğer ‘Tanrı’dandır’ diyecek olsak, O bize, ‘Öyleyse neden ona inanmadınız?’ diye soracak. ³²Yoksa, ‘İnsanlardandır’ mı desek?” Halktan korkuları vardı, çünkü herkes Yahya'yı peygamber olarak tutuyordu. ³³İsa'yı yanıtlayarak, “Bilmiyoruz” dediler.

İsa, “Öyleyse, ben de size bu işleri hangi yetkiye dayanarak yaptığımı söylemeyeceğim” dedi.

Bağ Kiralayanlara İlişkin Simgesel Öykü 12:1-12

(Matta 21:33-46; Luka 20:9-19)

12 İsa onlara simgesel öykülerle konuşmaya başladı: “Bir adam asma dikti, bağın çevresine çit çektii, cendere kazdı. Bir de kule kurdu. Burayı bağcılara kiralarak başka bir ülkeye gitti. ^a ²Bağ bozumunda ürünün bir bölümünü toplaması için kiracılara bir uşak gönderdi. ³Ama onu yaka paça edip tartakladılar ve eli boş saldılar.

⁴“Adamcağız yeniden başka bir uşak gönderdi. Onun da kafasını yarıp aşağıladılar. ⁵Bir uşak daha gönderdi. Onuysa öldürdüler. Başka birçok kişi gönderdi; kimisini tartakladılar, kimisini de öldürdüler.

⁶“Gönderebileceği bir kişi kalmıştı: Çok sevdiği oğlu. En sonunda oğluma saygı gösterirler düşüncesiyle oğlunu onlara gönderdi. ⁷Ama bağı kiralayanlar, ‘İşte malları miras alacak adam burada!’ diye aralarında görüştüler, ‘Gelin, şunu öldürelim, sonra da mirasına konalım’ ⁸Böylece onu yaka paça edip öldürdüler ve bağdan dışarı sürüklediler.

⁹“Bağın sahibi ne yapacak? Varıp kiracıları yok edecek, bağı da başkalarına verecek. ¹⁰Şu Kutsal Yazı'yı okumadınız mı?

“Yapıcıların kaldırıp attığı Taş,
Baş köşeye konulan Taş oldu.

¹¹Rab'ten sağlandı bu.
Gözlerimiz önünde ne görkem!”

¹²İsa'yı tutuklamak istedilerse de topluluktan korktular. Çünkü bu simgesel öyküyü kendileri için anlattığını anlamışlardı. Bunun üzerine O'nu bırakıp gittiler.

Kayser'e Vergi Ödemeli mi? 12:13-17

(Matta 22:15-22; Luka 20:20-26)

¹³İsa'yı kendi sözüyle tuzağa düşürmek amacıyla, Ferisiler'le Herodesçiler'den bazılarını O'nun yanına saldılar. ¹⁴Adamlar O'na gelip, “Ey Öğretmen!” dediler. “Senin gerçek olduğunu biliyoruz, hiç kimseden çekindiğin de yok. Çünkü kayırmacılık yapan biri değilsin. Tersine, Tanrı yolunu doğrulukla öğretiyorsun. Kayser'e ^b vergi ödemek yasal mı, yoksa değil mi? ^c Ödeyelim mi, ödemeyelim mi?”

¹⁵İsa onların ikiyüzlülüğünü bildiğinden, “Neden beni denemeye kalkışıyorsunuz?” dedi. “Bana bir dinar getirin de göreyim.” ¹⁶Getirdiler. İsa sordu:

^a bkz. Matta 21:33

^b bkz. Matta 22:17

^c bkz. Matta 22:15

“Şu gördüğünüz yüz ve yazı kimindir?” Onlar, “Kayser’in” dediler. ¹⁷Bunun üzerine İsa, “Kayser’e ilişkin şeyleri Kayser’e, Tanrı’ya ilişkin olanları da Tanrı’ya verin” dedi. O’nun bu yanıtına şaşakaldılar.

Ölülerin Dirilmesi Sorunu 12:18-27 (Matta 22:23-33; Luka 20:27-40)

¹⁸Bazı Sadukiler^a –ölülerin dirilişi diye bir şey yoktur yolunda konuşanlar– yaklaşp İsa’ya bir soru sordular: ¹⁹“Ey Öğretmen! Musa bize buyurmuştur ki, bir adam çocuğu olmadan ölür, geride bir kadın bırakırsa kardeşi kadınla evlenmeli; böylelikle kardeşine soy yetiştirmeli. ²⁰Yedi kardeş vardı. Birincisi bir kadınla evlendi. Öldüğü vakit soy bırakmadı. ²¹Kadını ikinci kardeş aldı. O da soy yetiştirmeden öldü. Üçüncüye de aynı şey oldu. ²²Yedisi de soy bırakmadı. Hepsinden sonra kadın da öldü. ²³Şimdi, ölüer dirildiğinde hangisinin karısı olacaktır bu kadın? Öyle ya, yedisi de onu kendisine eş olarak aldı.”

²⁴İsa yanıtladı: “Kutsal Yazılar’ı ve Tanrı’nın gücünü bilmiyorsunuz. Yanılmanızın nedeni de bu değil mi? ²⁵Ölüer arasından dirilenler ne evlenir, ne de everilir. Tersine, göklerdeki melekler gibidir onlar. ²⁶Kaldı ki, ölüerın dirilişini Musa’nın Kitabı’nda, yanan çalı ile ilgili bölümde* hiç okumadınız mı? Tanrı’nın ona, ‘Ben İbrahim’in, İshak’ın, Yakup’un Tanrısı’yım’ dediğini? ²⁷Tanrı ölüerın değil, dirilerin Tanrısı’dır. Ne denli yanılıyorsunuz!”

En Önemli Buyruk 12:28-34 (Matta 22:34-40; Luka 10:25-28)

²⁸Tartıştıklarını duyan ve İsa’nın onları yerinde yanıtladığını gören bir dinsel yorumcu O’na yaklaşp, “Tüm buyrukların en önde geleni hangisidir?” diye sordu. ²⁹İsa, “Önde gelen buyruk şudur” dedi:

‘Kulak ver İsrail! Tanrımız Rab tek Rab’tir.

³⁰Tanrın Rab’bi tüm yüreğinle, tüm canınla, tüm anlayışınla ve tüm gücünle seveceksin.’

³¹“İkinci buyruk da şudur:

‘İnsan kardeşini kendin gibi seveceksin.’

“Bunlardan daha üstün başka bir buyruk yoktur.”

³²Dinsel yorumcu, “Çok doğru, Öğretmen!” dedi. “Tam yerinde konuştun:

‘O tek Tanrı’dır, O’ndan başkası yoktur’

³³ve, ‘O’nu tüm yürekle, tüm anlayışla, tüm güçle sevmek, insan kardeşini de kendin gibi sevmek her tür sunuyu sunakta yakmaktan ve sunular getirmekten çok daha önemlidir.”

³⁴İsa onun sağduyuyla yanıt verdiğini görünce, “Sen Tanrı hükümranlığında uzakta değilsin” dedi. Bundan sonra hiç kimse O’na soru sorma atılganlığında bulunmadı.

^a bkz. Matta 3:7

12:19 Yasanın Tekrarı 25:5,6; Yaratılış 38:8 **12:26** Mısır’dan Çıkış 3:2,6

12:29 Yasanın Tekrarı 6:4,5 **12:31** Levililer 19:18 **12:32** Yasanın Tekrarı 6:4; 4:35

12:33 I.Samuel 15:22

Mesih'le İlgili Somut Soru 12:35-37a

(Matta 22:41-46; Luka 20:41-44)

³⁵İsa tapınakta öğretirken açıklamada bulundu: “Dinsel yorumcular Mesih için nasıl, Davut’un Oğlu’dur derler? ³⁶Davut kendisi Kutsal Ruh’un esinlemesiyle şunları söylemiştir:

‘Rab Rab’bime, düşmanlarını ayaklarının altına basamak yapıncaya dek sağımda otur, dedi.’

³⁷“Eğer Davut kendisi O’na Rab diyorsa, O nasıl Davut’un Oğlu olabilir?”

Dinsel Yorumculara Yöneltilen Yargı 12:37b-40

(Matta 23:1-36; Luka 11:43; 20:45-47)

Büyük topluluklar beğeniyle İsa’yı dinliyordu.

³⁸İsa öğretisinde, “Uzun giysilerle dolaşmaktan, çarşıda, meydanda saygıyla selamlanmaktan hoşlanan dinsel yorumculardan sakının” dedi. ³⁹“Sinagogların baş koltuklarını, şölenlerin de baş köşelerini ararlar. ⁴⁰Dul kadınların evlerine konar, gösteriş için uzun uzadıya dualar söylerler. Bu insanların yargılanması daha ağır olacaktır.”

Dul Kadının Armağanı 12:41-44

(Luka 21:1-4)

⁴¹İsa tapınağın para kutusu karşısında oturup topluluğun kutuya para bırakışını gözledi. Birçok varlıklı kişi bol para bıraktı. ⁴²Bu arada yoksul bir dul kadın yaklaşip bir metelik değerinde iki bakır kuruş bıraktı. ⁴³İsa öğrencilerini yanına çağırıp, “Doğrusu size derim ki” dedi, “Bu yoksul dul kutuya para bırakanların tümünden daha çok para bıraktı. ⁴⁴Çünkü ötekilerin toplamı varlıklarının bolluğundan bıraktı. Ama bu kadın yoksulluğundan –nesi varsa onu, tüm geçim olanağını– bıraktı.”

Taş Üstünde Taş Kalmayacak 13:1,2

(Matta 24:1,2; Luka 21:5,6)

13 İsa tapınaktan ayrılırken, öğrencilerinden biri O’na, “Öğretmen!” dedi. “Şu çarpıcı taşlara, şu çarpıcı yapılara bir bak!” ²İsa ona, “Bu kocaman yapıları görüyor musun?” dedi. “Taş üstünde taş kalmayacak. Yıkılmadık bir şey bırakılmayacak.”

En Acı Olayın Habercileri 13:3-13

(Matta 24:3-14; Luka 21:7-19)

³İsa tapınağın tam karşısındaki Zeytinlik Dağı’nda otururken Petros, Yakup, Yuhanna ve Andreas özel olarak O’na sordu: ⁴“Bizlere açıkla, bu olaylar ne zaman olacak? Bütün bunların yerine geleceğini gösteren belirti ne olacak?”

⁵İsa onlara anlatmaya koyuldu: “Dikkat edin, kimse sizi kandırmasın. ⁶Birçokları adımla gelip, ‘Ben O’yum’ diyerek nicelerini kandıracak. ⁷Savaş sesleri, savaş söylentileri duyunca dehşete kapılmayasınız. Bu olayların olması gerekir, ama daha son gelmemiştir. ⁸Çünkü ulus ulusa, krallık krallığa karşı ayaklanacak. Çeşitli yerlerde depremler olacak, kıtlıklar çıkacak. Bunlar sancıların başlangıcıdır.

⁹“Kendinize dikkat edin. Sizleri kurullara teslim edecekler, sinagoglarda dövüleceksiniz. Bana bağlılığınız yüzünden valiler krallar önünde duracaksınız; kendilerine tanıklık niteliğinde olacak bu. ¹⁰Her şeyden önce, Sevinç Getirici Haber ulusların tümüne yayılmalı. ¹¹Sizleri tutuklayıp sorguya çektiklerinde ne söyleyeceğiz diye önceden kaygılanmayın. O saatte size ne açıklanırsa onu söyleyin. Çünkü konuşan siz değilsiniz, Kutsal Ruh’tur. ¹²Kardeş kardeşi, baba çocuğu ölüme teslim edecek; çocuklar anne babaya karşı ayaklanıp onları öldürecek. ¹³Adıma bağlılık yüzünden herkesin hincına uğrayacaksınız. Ama kim sona dek sabrederse o kurtulacaktır.”

Korkunç Acının Gelişi 13:14-23 (Matta 24:15-28; Luka 21:20-24)

¹⁴“Yıkıcılık getiren iğrenç şeyi kendisine gerekmeyen yerde dururken gördüğünüzde –okuyucu bunu anlasın– Yahudiye ülkesinde bulunanlar dağlara kaşın. ¹⁵Damda duran, aşağı inip içeri girmeye, evinden bir şey almaya kalkışmasın. ¹⁶Tarladaki de giysisini almak için geri dönmessin. ¹⁷O günlerde çocuk bekleyenlere, emzikliklere ne yazık! ¹⁸Dua edin ki, kış mevsiminde olmasın bu. ¹⁹Çünkü o günlerde, şu kurulu düzenin Tanrı tarafından kuruluşundan şimdiye dek hiçbir zaman olmamış ve bir daha olmayacak korkunç acı gelecektir. ²⁰Eğer Rab o günleri kısaltmamış olsaydı, hiçbir canlı varlık kurtulamazdı. Ama seçmiş olduğu seçilmişler yararına o günleri kısalttı.

²¹“O zaman biri size, ‘Bak, bak Mesih burada; bak, bak orada’ diyecek olursa inanmayın. ²²Çünkü düzmece mesihler ve yalancı peygamberler türeyecek. Bunlar belirtiler ve göz kamaştırıcı eylemler yapacak. Öyle ki, olanağı bulursa seçilmişleri bile kandırırlandı. ²³Dikkat edin, size her şeyi önceden söylüyorum.”

İnsanoğlu’nun Gelişi 13:24-27 (Matta 24:29-31; Luka 21:25-28)

²⁴“Ama o günlerde, o acının ardından
‘Güneş kararacak,
Ay ışığını vermeyecek,
²⁵Yıldızlar gökyüzünden düşecek,
Göklerin güçleri sarsılacak.’ ²⁶Sonra,
‘İnsanoğlu’nun sınırsız güçle ve yücelikle bulutlarda geldiğini görecekler.’
²⁷Bunun ardından melekleri salacak. Melekler seçilmişlerini yedi iklim dört bucaktan, yerin bir ucundan göğün öbür ucuna varıncaya dek toplayacak.”

İncir Ağacından Edinilen Bilgi 13:28-31

(Matta 24:32-35; Luka 21:29-33)

²⁸“İncir ağacından ders alın: Dalı filizlenmeye yüz tutunca, yaprakları yeşerince, yazın yakın olduğunu bilirsiniz. ²⁹Bunun gibi siz de bu gelişimleri gördüğünüzde O'nun yakında, kapılarda olduğunu bilirsiniz. ³⁰Doğrusu size derim ki, bu olayların tümü yerine gelinceye dek bu soy^a kaybolmayacaktır. ³¹Gök ve yer geçip gidecek, ama sözlerim geçmeyecektir.”

Yalnız Tanrı Tarafından Bilinen Gün ve Saat 13:32-37

(Matta 24:36-44)

³²“O güne ve saate ilişkin hiç kimsenin bilgisi yoktur: Ne gökteki meleklerin, ne de Oğul'un. Sadece Baba bilir. ³³Hazır bulunun ve uyanık olun. Çünkü vaktin hangi anda geleceğini bilmezsiniz. ³⁴Yolculuğa çıkan bir adamın evinden ayrılışı gibidir bu. Adam yetkisini uşaklarına verir, her birini kendine özgü işe ayırır, kapıcıyı da uyanık olsun diye uyarır. ³⁵Bu nedenle uyanık olun. Çünkü ev sahibinin ne zaman geleceğini bilmezsiniz; akşam mı, gece yarısı mı, horoz öttüğü vakit mi, yoksa sabah mı? ³⁶Ansızın gelip sizi uykuda bulmasın. ³⁷Sizlere söylediğimi herkese söylüyorum: Uyanık olun.”

İSA'NIN ÇARMIHA ÇAKILIŞI VE DİRİLİŞİ

İsa'yı Öldürmek İçin Düzen Kuruluyor 14:1,2

(Matta 26:1-5; Luka 22:1,2; Yuhanna 11:45-53)

14 Passah'ın kutlayışı^b ve Mayasız Ekmek Töreni'nden^c iki gün önceydi. Başrahiplerle dinsel yorumcular İsa'yı düzenle yakalayıp öldürmenin yollarını araştırıyorlardı.

²“Ama bu iş kutlama sırasında olmasın ki, halk arasında kargaşalığa yol açmasın” diyorlardı.

Somut Bağlılık Örneği 14:3-9

(Matta 26:6-13; Yuhanna 12:1-8)

³İsa Beytanya'da cüzamlı Simon'un evindeydi. Sofrada oturuyordu ki, bir kadın kaymaktaşı bir kapta çok pahalıya sağlanan katıksız sümbül kokusu getirdi. Kaymaktaşı kabı kırıp içindekini İsa'nın başına döktü.

⁴Bazıları, “Bu sümbül kokusunu boşa harcaması da neye?” düşüncesiyle için için öfkelenildi. ⁵“Bu sümbül yağı üç yüz dinardan^d çoğa satılabilir, karşılığı da yoksullara verilebilirdi.” Bu sözlerle kadını kınadılar.

⁶Ama İsa şu yolda konuştu: “Kadını bırakın. Niçin onu tedirgin ediyorsunuz? O benim için yararlı bir iş gördü. ⁷Çünkü yoksullar her zaman aranızda olacaktır. İstedığınız zaman kendilerine iyilik edebilirsiniz. Ama beni her zaman aranızda bulamayacaksınız. ⁸O yapabildiğini yaptı; bu sümbül kokusunu bedenime dökmekle

^a bkz. Matta 24:34

^b bkz. Matta 26:1

^c bkz. Matta 26:17

^d Üç yüz gündelik.

beni gömülmeye hazırladı. ⁹Doğrusu size derim ki, Sevinç Getirici Haber dünyanın her neresinde yayılırsa, onun yaptığı iş de kendisi için bir anı niteliğinde anlatılacaktır.”

Yahuda İsa'yı Ele Vermek İçin Anlaşıyor 14:10,11 (Matta 26:14-16; Luka 22:3-6)

¹⁰On İkiler'den biri olan Yahuda İşkariyot, İsa'yı başrahiplerin eline vermek için onlara yaklaştı. ¹¹Başrahipler Yahuda'nın önerisini duyunca sevindiler ve kendisine para vaadinde bulundular. Yahuda, İsa'yı ele vermek için elverişli ortamı kollamaya başladı.

Öğrencilerle Birlikte Passah Yemeği 14:12-21 (Matta 26:17-25; Luka 22:7-14, 21-23; Yuhanna 13:21-30)

¹²Mayasız Ekmek Töreni'nin ilk günü –Passah kurbanını kestikleri gün– öğrenciler İsa'ya sordu: “Passah yemeğini yemek için nereye gidip hazırlık yapmamızı istiyorsun?”

¹³İsa öğrencilerinden ikisini göndererek, “Kente gidin” dedi. “Sizi testiyle su taşıyan bir adam karşılayacak. Onu izleyin. ¹⁴Girdiği evin sahibine, ‘Öğretmen öğrencilerimle birlikte Passah yemeğini yiyeceğim oda nerede?’ diye soruyor deyin. ¹⁵O size üst katta düzenlenip hazırlanmış geniş bir oda gösterecek. İşte orada bizim için yemeği hazırlayın.”

¹⁶Öğrenciler yola koyuldu. Kente vardıklarında, onlara bildirdiği gibi her şeyi yerli yerinde buldular ve Passah yemeğini hazırladılar.

¹⁷Akşam olunca İsa On İkiler'le birlikte geldi. ¹⁸Hep bir arada oturup yemek yerlerken İsa, “Doğrusu size derim ki, içinizden biri beni ele verecek” dedi. “Benimle birlikte yemek yiyen biri.”

¹⁹Öğrenciler üzüldü. Her biri ardı ardına kendisinden soruyordu: “Yoksa ben miyim?” ²⁰İsa, “On İkiler'den biri” dedi. “Benimle birlikte ekmeğini sahana banan. ²¹İnsanoğlu kararlaştırılmış kapsamda gidiyor; tıpkı kendisine ilişkin yazılı olduğu gibi. Ama İnsanoğlu kimin aracılığıyla ele veriliyorsa, vay o insanın başına gelene! O kişi hiç doğmasaydı kendisi için daha iyi olurdu.”

İsa'nın Kurduğu Sofra: Ekmekle Şarap 14:22-26 (Matta 26:26-30; Luka 22:15-20; I. Korintoslular 11:23-25)

²²Onlar yemek yerken İsa ekmeği alıp kutsadı. Sonra bölüp öğrencilerine verdi. “Alın, bedenimdir bu” dedi.

²³Ardından bir bardak aldı, teşekkür ettikten sonra onlara verdi. Hepsi içti. ²⁴İsa, “Bu birçokları için akıtılan antlaşma kanımdır” dedi. ²⁵“İşte size söylüyorum: Bundan böyle bağın bu ürününden içmeyeceğim. Tanrı hükümrانlığında tazesinden içeceğim güne dek.”

²⁶Bir ilahi söyledikten sonra Zeytinlik Dağı'na çıktılar.

İsa Petros'un Yadsıyışını Önceden Bildiriyor 14:27-31 (Matta 26:31-35; Luka 22:31-34; Yuhanna 13:36-38)

²⁷Sonra İsa onlara, "Tümünüz köstekleneceksiniz" dedi. "Çünkü şöyle yazılıdır: 'Çoban'ı vuracağım Ve koyunlar darmadağın olacak.'

²⁸"Ama ölümden dirildikten sonra, ben sizlerden önce Galile'de olacağım."

²⁹Petros O'nu yanıtladı: "Tümü de kösteklense bile, ben hiçbir zaman kösteklenmeyeceğim."

³⁰İsa ona, "Doğrusu sana derim ki" dedi, "Hem de bugün, bu gece horoz iki kez ötmeden önce, üç kez beni yadsıyacaksınız."

³¹Ama Petros daha da ateşlenerek sözünü sürdürdü: "Seninle birlikte ölmem gerekse bile seni hiçbir zaman yadsımayacağım." Öbür öğrenciler de aynı yolda konuştu.

İsa Getsemane Bahçesinde Dua Ediyor 14:32-42 (Matta 26:36-46; Luka 22:39-46)

³²Sonra Getsemane denen yere gittiler. İsa öğrencilerine, "Ben dua ederken siz burada oturun" dedi.

³³Petros'u, Yakup'u ve Yuhanna'yı yanına aldı. Sarsılmaya, sıkılmaya başladı.

³⁴Bunun üzerine, "Canım ölesiye üzüntüyle çalkalanıyor" dedi. "Burada bekleyin ve uyanık durun."

³⁵Biraz ileriye giderek yere kapandı. Eğer olanak varsa bu saatin kendisinden uzaklaştırılması için dua etti: ³⁶"Abba^a Baba! Senin için her şey olanaklıdır. Bu bardağı benden uzaklaştır!^b Ama benim isteğim değil, senin isteğin uygulansın."

³⁷Öğrencilerin yanına döndüğünde onları uykuda buldu. Petros'a, "Ey Simon" dedi. "Uyuyor musun? Bir saat olsun uyanık duramadın mı? ³⁸Uyanık durun ve dua edin ki, denenmeye sürüklenmeyesiniz. Ruh istekli ama beden güçsüzdür."

³⁹Yeniden, ikinci kez yanlarından ayrılıp aynı sözlerle dua etti. ⁴⁰Geri geldiğinde onları yine uykuda buldu. Çünkü uyku gözlerinden akıyordu. O'na ne diyeceklerini bilmiyorlardı.

⁴¹Üçüncü kez geri gelip onlara, "Deliksiz uykuda mısınız, daha dinleniyor musunuz?" dedi. "Bu kadar yeter. İşte o saat geldi. İnsanoğlu günahlıların eline veriliyor. ⁴²Kalkın gidelim. Bakın, beni ele veren yaklaştı."

İsa'nın Ele Verilmesi ve Tutuklanması 14:43-52 (Matta 26:47-56; Luka 22:47-53; Yuhanna 18:3-12)

⁴³Hemen o anda, O daha sözünü bitirmeden, On İkiler'den biri olan Yahuda oraya geldi. Yanında kılıçlarla sopalarla silahlanmış bir topluluk vardı. Bunları başrahipler, dinsel yorumcular ve İhtiyarlar göndermişti. ⁴⁴İsa'yı ele veren, onlara bir işaret gösterdi. "Kimi öpersem, aradığınız O'dur. O'nu tutuklayın ve güvenlik altına alıp götürün" dedi.

⁴⁵Yahuda oraya varır varmaz hiç duraksamadan İsa'nın yanına gitti. "Ya Rabbi!" diyerek özlem çekercesine O'nu öptü. ⁴⁶Bunun üzerine O'nu yakalayıp tutukladılar. ⁴⁷Orada bulunanlardan biri kılıcına davrandı, başrahibin uşağına vurduğu

^a Aramice Babacığım.

^b bkz. Matta 26:39

gibi onun kulağını kopardı. ⁴⁸İsa onlara, “Beni yakalamak için eşkiyaya karşı çıkarcasına kılıçlarla sopalarla gelmek mi gerekirdi?” dedi. ⁴⁹“Her gün tapınakta aranızda öğretiyordum, beni tutuklamadınız. Ama Kutsal Yazılar böylelikle yerine gelsin diye oluyor bu.” ⁵⁰Bunun üzerine öğrencilerin tümü O’nu bırakıp kaçtı.

⁵¹Çıplak bedenine keten bez kuşanmış bir genç^a O’nun ardı sıra gidiyordu. Onu tuttular. ⁵²Ama o, keten bezi bırakıp çırılçıplak oradan kaçtı.

İsa Kurul’un Önünde 14:53-65

(Matta 26:57-68; Luka 22:54,55,63-71; Yuhanna 18:13,14,19-24)

⁵³İsa’yı başrahibe götürdüler. Bütün başrahipler, İhtiyarlar ve dinsel yorumcular orada toplanmıştı. ⁵⁴Petros da O’nu gerilerden başrahibin avlusunun iç bölümüne dek izledi. Görevlilerle birlikte oturup ateşin önünde ısınmaya koyuldu. ⁵⁵Başrahiplerle tüm Kurul, İsa’yı ölüm yargısına çarptırmayı amaçlayarak O’na karşı tanık arıyor ama bulamıyorlardı. ⁵⁶Çünkü birçoklarının kendisine karşı yalancı tanıklık etmesi konumunda tanıklıkları birbirini tutmuyordu.

⁵⁷Bunun ardından, bazı kişiler ayağa kalkıp O’na karşı yalancı tanıklık ettiler: ⁵⁸“Biz O’nun, ‘Elle kurulan bu tapınağı yıkacağım ve üç günde elle kurulmamış başka bir tapınak kuracağım’ dediğini duyduk.” ⁵⁹Bütün bunlara karşın, yine de tanıklıkları birbirini tutmadı. ⁶⁰Başrahip ayağa kalkıp ortada durdu ve İsa’ya, “Bu adamların seni suçlamasına karşı niçin bir yanıt vermiyorsun?” diye sordu. ⁶¹Ama İsa tek söz söylemedi, hiçbir yanıt vermedi. Başrahip yeniden O’na sordu: “Sen kutsanan Tanrı’nın Oğlu Mesih misin?” ⁶²İsa, “Ben O’yum” dedi; “Hem de

“İnsanoğlu’nu Güç’ün^b sağında oturur
ve göğün bulutlarıyla gelir göreceksiniz.”

⁶³Bunun üzerine başrahip kaftanını yırtarak bağırdı: “Bundan böyle tanıklara ne gerek var? ⁶⁴İşte sövgüyü işittiniz. Yargınız nedir?” Tümü de O’na ölüm yargısı yaraştığını belirtti.

⁶⁵Bazıları O’na tükürmeye başladı. Yüzünü örttüler, yumrukladılar ve kendisine, “Peygamberlikte bulun bakalım” dediler. Görevliler O’nu sille tokat götürdü.

Petros’un Yadsıması 14:66-72

(Matta 26:69-75; Luka 22:56-62; Yuhanna 18:15-18, 25-27)

⁶⁶Petros aşağıda avludayken, başrahibin hizmetçilerinden bir kız yaklaştı. ⁶⁷Petros’u ısınmakta görünce gözlerinin içine bakarak, “Sen de Nasıralı İsa’yla birlikteydin” dedi. ⁶⁸Ama o bunu yadsıyarak, “Ne demek istediğini bilmiyorum da, anlamıyorum da” dedi. Sonra avlunun dış bölümüne çıktı [ve horoz öttü].

⁶⁹Hizmetçi kız onu görünce orada duranlara, “Bu adam da onlardandır” diye yineledi. ⁷⁰Ama Petros yeni baştan yadsıdı. Az sonra, orada duranlar Petros’a, “Gerçekten sen de onlardan birisin” dedi. “Baksana, Galileli’sin.”

⁷¹Bunun üzerine Petros, “Sözünü ettiğiniz adamı tanımıyorum” diyerek lanet etmeye ve ant içmeye başladı. ⁷²Hemen o anda ikinci kez horoz öttü. Petros İsa’nın kendisine söylediği sözü anımsadı: “Horoz iki kez ötmeden önce üç kez beni yadsıyacaksın.” Bunun üzerine ağlamaya başladı.

^a Bu gencin sonradan bu İncil parçasını kaleme alan Markos olduğu varsayılıyor.

^b Güç: Baba Tanrı’nın egemen ve sonuçlamalı Gücü.

Vali Pilatus'un Önünde 15:1-5

(Matta 27:1,2,11-14; Luka 23:1-5; Yuhanna 18:28-38)

15 Sabahleyin gün ağarır ağarmaz başrahipler, İhtiyarlar'ı ve dinsel yorumcuları tüm Kurul'la birlikte danışmaya koyuldular. İsa'yı zincire vurup götürdüler, Pilatus'a teslim ettiler. ²Pilatus O'na, "Sen Yahudiler'in kralı mısın?" diye sordu. İsa, "Söylediğin gibidir" dedi.

³Başrahipler İsa'yı birçok konuda suçladı. ⁴Pilatus O'nu yeniden sorguya çekti. "Hiçbir yanıt vermiyor musun?" dedi. "Bak, sana karşı ne denli suçlama yağıdırıyorlar."

⁵Ama İsa başka yanıt vermedi. Öyle ki, Pilatus buna şaşıtı kaldı.

İsa Ölüm Yargısı Giyiyor 15:6-15

(Matta 27:15-26; Luka 23:13-25; Yuhanna 18:38b-19:1-16)

⁶Passah Kutlayışı'nda valinin toplumca dilenen bir cezalıyı salıvermesi gelenektendi. ⁷Ayaklanmaya katılıp adam öldüren cezalıları arasında Bar Abbas adında bir adam vardı. ⁸Topluluk valinin katına kadar çıktı. Kendilerine gelenek uyarınca davranmasını dilemeye koyuldular. ⁹Pilatus sordu: "Size Yahudiler'in kralını salıvermemi ister misiniz?" ¹⁰Çünkü başrahiplerin kıskançlık nedeniyle İsa'yı tutuklayıp teslim ettiklerini biliyordu.

¹¹Ama başrahipler, valinin Bar Abbas'ı salıvermesi için topluluğu kışkırttılar. ¹²Pilatus yeni baştan onlara sordu: "Öyleyse, Yahudiler'in kralı dediğiniz kişiyi ne yapayım?"

¹³Yeniden, "Çarmıha çak!" diye bağırıyorlar. ¹⁴Pilatus sordu: "Ne kötülük yaptı ki?" Ama onlar daha hızlı bağırıyorlar: "Çarmıha çak!" ¹⁵Sonunda Pilatus topluluğun suyuna gitmeyi isteyerek onlara Bar Abbas'ı salıverdi. İsa'yı kırbaçlattıktan sonra çarmıha çakılsın diye teslim etti.

Askerler İsa'yla Alay Ediyor 15:16-20

(Matta 27:27-31; Yuhanna 19:2,3)

¹⁶Askerler O'nu vali konağının –Pretorium– taa içine yönelttiler. Tüm bölüğü de oraya topladılar. ¹⁷İsa'ya erguvan çiçeği renginde bir giysi giydirdiler, başına da dikenlerden çattıkları bir taç taktılar. ¹⁸O'nu selamlamaya başladılar: "Selam, ey Yahudiler'in kralı!" ¹⁹Bir kamışla başına vurup O'na tükürdüler. Diz çöküp önünde eğildiler. ²⁰O'nunla alay ettikten sonra, erguvan çiçeği rengi giysiyi üstünden çıkardılar. O'na kendi giysilerini giydirip çarmıha çakmaya götürdüler.

İsa Çarmıha Çakılıyor 15:21-32

(Matta 27:32-44; Luka 23:26-43; Yuhanna 19:17-27)

²¹Çiftlikten dönen Kireneli^a Simon –Aleksander ile Rufus'un babası– oradan geçiyordu. İsa'nın haçını taşıсын diye onu zorladılar. ²²İsa'yı Golgota –çevirisi Kafatası yeridir– denen yere getirdiler. ²³O'na mürle karışık şarap verdiler. Ama O içmedi.

^a bkz. Matta 27:32

²⁴İsa'yı çarmıha çaktılar. Bakalım kime ne düşecek diye kura çekerek giysilerini aralarında paylaştılar. ²⁵O'nu sabahın dokuzunda çarmıha çaktılar. ²⁶Suçunu bildiren yazı şöyleydi: YAHUDİLER'İN KRALI. ²⁷O'nunla birlikte iki eşkiya da çarmıha çakıldı: Biri sağında, öbürü solunda. ^{28a} ²⁹Oradan geçenler başlarını sallayarak İsa'yı aşağılıyordu: "Hey tapınağı yıkıp üç gün içinde yeniden kuran. ³⁰Çarmıhtan aşağı inip de kendini kurtarsana!" ³¹Bunun gibi, başrahiplerle dinsel yorumcular da aralarında alaylı alaylı konuşarak, "Başkalarını kurtardı, kendisini kurtaramıyor" diyorlardı, ³²"İsrail'in kralı Mesih çarmıhtan aşağı insin de görüp inanalım." O'nunla birlikte çarmıha çakılanlar da kendisini yeriordu.

İsa'nın Ölümü 15:33-41

(Matta 27:45-56; Luka 23:44-49; Yuhanna 19:28-30)

³³Öğleyin on ikiden on beşe dek tüm ülkeyi karanlık kapladı. ³⁴Saat on beşte İsa yüksek sesle bağırdı:

"Eloi, Eloi, lama sabaktani?"

Bu, "Tanrım, Tanrım, niçin beni bıraktın?" anlamına gelir.

³⁵Orada duranlardan bazıları bunu duyunca, "Bak, İlyas'a sesleniyor" dediler.

³⁶Birisi koşup bir sünger kaptı, sirkeye daldırıp bir kamışa takarak İsa'nın ağızına uzattı. "Bırakın bakalım, İlyas varıp onu aşağı indirecek mi?" diyerek laf attı.

³⁷İsa yüksek sesle bağıırıp ruhunu teslim etti. ³⁸O anda tapınağın perdesi^b yukarıdan aşağıya yırtılarak ikiye ayrıldı. ³⁹İsa'nın çarmıhı karşısında dikili duran yüzbaşı, O'nun ruhunu nasıl teslim ettiğini görünce, "Bu adam gerçekten Tanrı'nın Oğlu'udu" dedi.

⁴⁰Durumu uzaktan gözleyen kadınlar da dikkati çekiyordu. Magdalalı Meryem, genç Yakup'un ve Yoses'in annesi Meryem ve Salome bunlar arasındaydı. ⁴¹İsa Galile'deyken O'nun ardı sıra gitmişler, kendisine hizmet sunmuşlardı. Bunlardan başka, İsa'yla birlikte Yerusuhalim'e gelen daha birçok kadın bulunuyordu.

İsa'nın Gömülmesi 15:42-47

(Matta 27:57-61; Luka 23:50-56; Yuhanna 19:38-42)

⁴²Akşam olunca –daha Şabat öncesi, Hazırlık günüydü^c– ⁴³Arimatealı Yusuf geldi. Saygıdeğer bir Kurul üyesiydi kendisi. O da Tanrı hükümrancılığının gelişini bekliyordu. Yusuf yüreklerek Pilatus'a gitti, İsa'nın cesedini istedi. ⁴⁴Pilatus İsa'nın böyle tez öldüğünü duyunca şaştı.*Yüzbaşığı çağırıp, "İsa öleli çok oldu mu?" diye sordu. ⁴⁵Yüzbaşından gerekli bilgiyi alınca cesedi Yusuf'a sundu.

⁴⁶Yusuf keten bez satın aldı. Cesedi aşağı indirdi, beze sarıp kaya kovuğunda oyulmuş mezara yatırdı. Mezarın açıldığı yere de bir taş yuvarladı. ⁴⁷Magdalalı Meryem'le Yoses'in annesi Meryem O'nun nereye yatırıldığını gözlüyorlardı.

^a **28** [Böylece, yasaya saygısı olmayanlarla bir sayıldı" diyen yazı yerine geldi.]

15:24 Mezmur 22:18 **15:28** Yeşaya 53:12 **15:29** Mezmur 22:7; 109:25 **15:34** Mezmur 22:1 **15:36** 69:21

^b bkz. Matta 27:51

^c bkz. Matta 27:62

İsa'nın Dirilişi 16:1-8

(Matta 28:1-8; Luka 24:1-12; Yuhanna 20:1-10)

16 Şabat günü sona erince, Magdalalı Meryem, Yakup'un annesi Meryem ve Salome gidip İsa'nın cesedine sürmek için kokular satın aldılar. ²Haftanın ilk günü sabah erkenden, güneş doğarken mezara geldiler. ³Kendi aralarında, "Acaba kim bize yardım edip mezarın ağzından taşı yuvarlayacak?" diyorlardı.

⁴Bir de baktılar ki taş yerinden yuvarlanmış. Koskoca bir taşı o. ⁵Mezarın içine girdiklerinde, sağda genç birinin oturduğunu gördüler. Apak bir giysi kuşanmıştı. Kadınlar şaşkına döndü.

⁶Genç adam onlara, "Şaşkınlığa kapılmayın" dedi. "Çarmıha çakılan Nasıralı İsa'yı arıyorsunuz. O dirildi. Burada değil. Kendisini yatırdıkları yeri görün. ⁷Şimdi gidin, öğrencilerine ve Petros'a bildirin. 'İşte sizden önce Galile'ye gidecektir. Size bildirdiği gibi O'nu orada göreceksiniz' deyin."

⁸Kadınlar mezardan çıkıp koşa koşa oradan uzaklaştı. Şaşırılmışlardı, titriyorlardı. Kimseye bir şey söylemediler. Çünkü korkuya kapılmışlardı.

Dirilen İsa Magdalalı Meryem'e Görünüyor 16:9-11

(Matta 28:9,10; Yuhanna 20:11-18)

⁹İsa haftanın ilk gününün sabahı dirilince, ilkin Magdalalı Meryem'e göründü. Ondan yedi cin çıkarmıştı. ¹⁰Meryem gidip İsa'nın yas tutan, ağlayan arkadaşlarına haber verdi. ¹¹İsa'nın yaşadığını ve Meryem'e görüldüğünü duymalarına karşın inanmadılar.

İsa Yolda İki Kişiye Görünüyor 16:12,13

(Luka 24:13-35)

¹²Bu olayların ardından, yürüyerek kent dışına giden inanlılardan iki kişiye, başka bir biçimde açıklandı. ¹³Onlar da gidip öbürlerine haber verdi. Bunların sözüne de inanmadılar.

İsa On Bir Öğrenciye Görünüyor, Onları Gönderiyor 16:14-18

(Matta 28:16-20; Luka 24:36-49; Yuhanna 20:19-23; Habercilerin İşleri 1:6-8)

¹⁴İsa bundan sonra, sofrada oturan On Birler'e göründü, imansızlıklarını ve katı yürekliliklerini kınadı. Çünkü O'nun dirildiğini görenlere inanmamışlardı.

¹⁵Onlara şu yolda buyruk verdi: "Dünyanın dört bucağına gidin ve Sevinç Getirici Haber'i herkese yayın. ¹⁶İman edip vafiz olan kurtulacak; iman etmeyense yargılanacak. ¹⁷İman edenleri şu belirtiler izleyecek: Adımla cinleri çıkaracaklar, yeni yeni dillerle konuşacaklar, ¹⁸yılanları tutacaklar. Zehirli şeyler bile içseler hiç zarar görmeyecekler. Üstlerine ellerini koydukları hastalar iyi olacak."

İsa Göklere Yükseliyor 16:19-20
(Luka 24:50-53; Habercilerin İşleri 1:9-11)

¹⁹Rab İsa onlarla konuştuktan sonra, 'göğe yükseldi ve Tanrı'nın sağında oturdu.' ²⁰Öğrenciler de gidip her yerde Söz'ü yaydılar. Rab onlarla birlikte çalışıyor, Söz'ü izleyen belirtilerle bildiriye doğruluyordu.]